

ZPRÁVA O ČINNOSTI FINANČNÍ SPRÁVY A CELNÍ SPRÁVY

ZA ROK 2022

Praha, červenec 2023
Č. j.: MF-30564/2022

Ministerstvo financí
České republiky

OBSAH

1. ÚVOD	3
2. INKASO DANÍ A CEL	11
3. VYBRANÉ INDIKÁTORY	20
4. VÝVOJ DAŇOVÝCH SUBJEKTŮ A ÚČTŮ	23
5. KONTROLNÍ ČINNOST	26
6. DAŇOVÉ A CELNÍ NEDOPLATKY, VČETNĚ JEJICH VYMÁHÁNÍ	33
7. DAŇOVÉ A CELNÍ ÚLEVY	39
8. OPRAVNÉ PROSTŘEDKY	42
9. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	45
10. INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE	51
11. PERSONALISTIKA	53
12. HOSPODAŘENÍ	57
13. ZÁVĚR	60
SEZNAM GRAFŮ	61
SEZNAM POUŽITÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ	62
SEZNAM TABULEK	64
SEZNAM ZKRATEK	66

1. ÚVOD

Ministerstvo financí zpracovalo, a pro účely veřejnosti publikuje, souhrnnou zprávu o činnosti Finanční správy České republiky a Celní správy České republiky za rok 2022 (dále také „Zpráva“). Finanční správa České republiky a Celní správa České republiky nově vydává informace o svých činnostech samostatně. Tyto publikace budou zveřejněné na internetových stránkách rezortních organizací. Výroční zpráva o činnosti Finanční správy České republiky a Výroční zpráva o činnosti Celní správy České republiky tak již nejsou přílohami této Zprávy.

Z počátku roku 2022 se Ministerstvo financí, Finanční správa ČR a Celní správa ČR potýkaly s doznívající pandemií viru SARS-CoV-2, následně byla ovlivněna činnost těchto institucí událostmi souvisejícími s válečným konfliktem mezi Ruskem a Ukrajinou. Druhá polovina roku byla spjata s předsednictvím ČR v Radě EU.

V průběhu roku 2022 se podařilo stabilizovat vykonávané činnosti na úroveň před pandemií. Ve sledovaném období došlo k meziročnímu růstu inkasa všech daní a cel, a to o 141,4 mld. Kč. Kompenzační bonusy v důsledku snižování intenzity pandemie viru SARS-CoV-2 bylo možno čerpat do měsíce ledna 2022 a poslední žádosti o kompenzační bonus bylo možné podat do 1. 4. 2022. V oblasti kontrolní činnosti FS kladla důraz na efektivní využití celkové doby prováděných daňových řízení a v roce 2022 se FS dařilo ukončovat dlouhotrvající kontroly. S účinností od 1. 1. 2022 přešla na orgány finanční správy kompetence ke správě odvodů za porušení rozpočtové kázně po zrušených regionálních radách regionu soudržnosti.

Celní správa úspěšně zavedla do praxe nově získanou kompetenci spočívající v možnosti odebrání registračních značek při vybírání nedoplatků během silničních kontrol a dále byla například úspěšná v souvislosti s trestními spisy vedenými policejním orgánem celní správy.

V rámci mezinárodní spolupráce posílila CS v souvislosti s válečným konfliktem mezi Ruskem a Ukrajinou a příjezdem uprchlíků do EU dohled na vnější hranici EU mezi Slovenskem a Ukrajinou. CS také vyhověla požadavku ukrajinské celní správy o materiální pomoc a se souhlasem vlády ČR ukrajinským kolegům předala balistické vesty a ochranné masky. Ukrajinským uprchlíkům bylo také poskytnuto ubytování v zařízeních FS a CS. V průběhu roku rovněž CS plnila úkoly pro potřeby Policie ČR při zajišťování ochrany státní hranice se Slovenskem z důvodu zvýšené nelegální migrace občanů Sýrie, Turecka a Afganistánu.

V souvislosti s předsednictvím ČR v Radě EU se CS výraznou měrou podílela na služebních povinnostech souvisejících se zajištěním bezpečnosti v rámci předsednictví ČR. Dále byla uskutečněna celá řada aktivit, v CS například proběhl seminář na nejvyšší úrovni zaměřený na řízení rizik při dovozu zboží, na které se vztahují zákazy a omezení. Ze strany CS došlo k představení projektu Shield Europe Partnership, který je osvětou k problematice vojenských technologií a zboží

dvojího užití a zároveň ochranou proti jejich zneužití. Celní správa uspořádala mezinárodní kynologický kurz služebních psů na vyhledávání omamných a psychotropních látek a tabáku pro daňovou správu Izraele a dále mezinárodní konferenci ve Výcvikovém zařízení služební kynologie v Heřmanicích zaměřenou na vyhledávání finanční hotovosti.

Nelze opomenout i aktivity vyvíjené k podpoře podnikání, elektronizace a snižování administrativní zátěže v uplynulém roce. Mezi tyto aktivity lze u FS například zařadit další úpravy portálu MOJE daně, zintenzivnění prací na projektu nDIS či zpracování řady metodických pokynů v souvislosti s elektronizací a ve spojitosti s aktualizací právních předpisů.

Celní správa v roce 2022 zásadním způsobem rozšířila proces digitalizace, jehož prostřednictvím CS bude moci poskytovat klientům co nejjednodušším a nejefektivnějším způsobem své služby on-line. Hlavním komunikačním kanálem pro digitální služby se postupně stává aplikace „cPortál“. V roce 2022 bylo realizováno nasazení počítačového programu na stránkách www.celnicka.cz, který je určen pro konverzaci a přesvědčivě simuluje chování člověka. K 31. 12. 2022 byl bez náhrady zrušen systém elektronické evidence tržeb.

V personální oblasti došlo v resortu MF k poklesu počtu systemizovaných míst, jenž reaguje na postupující elektronizaci správy daní a cel a přirozený úbytek zaměstnanců. Ve FS se snížil počet systemizovaných míst o 520 v souvislosti se zrušením daně z nabytí nemovitých věcí, s legislativním pozastavením a zrušením elektronické evidence tržeb a dále s legislativní úpravou daně silniční. U CS došlo ke snížení počtu systemizovaných míst o 200 a řada příslušníků tohoto sboru se rozhodla po mnoha letech pro ukončení služebního poměru. V polovině loňského roku došlo ke změně ve vedení celní správy a post generálního ředitele Generálního ředitelství cel vykonává od července 2022 brig. gen. Mgr. Marek Šimandl, MPA.

VYBRANÉ AKTIVITY RESORTU FINANČÍ

**AKTIVITY SPJATÉ S PŘEDSEDNICTVÍM
ČR V RADĚ EU**

**VYŘIZOVÁNÍ ŽÁDOSTÍ O KOMPENZAČNÍ BONUSY
A VYPLÁCENÍ KOMPENZAČNÍCH BONUSŮ**

**DODÁNÍ MATERIÁLNÍ POMOCI UKRAJINSKÉ
CELNÍ SPRÁVĚ**

**POMOC PŘÍSLUŠNÍKŮ CELNÍ SPRÁVY PROTI
ZVÝŠENÉ NELEGÁLNÍ MIGRACI**

**UKONČOVÁNÍ DLOUHOTRVAJÍCÍCH KONTROL
ZE STRANY FINANČNÍ SPRÁVY**

SNIŽOVÁNÍ POČTU ZAMĚSTNANCŮ RESORTU MF

7 508,3
MIL. KČ

**POSEČKÁNÍ
DANĚ
A POVOLENÍ
SPLÁTEK**

19,2
MIL. KČ

**PROMINUTÉ
DANĚ**

433,2
MIL. KČ

**PROMINUTÉ
PŘÍSLUŠENSTVÍ**

AKTIVITY RESORTU FINANČÍ

PRO PODNIKATELE A POPLATNÍKY

EFEKTIVNĚJŠÍ A RYCHLEJŠÍ ELEKTRONICKÁ
KOMUNIKACE

ROZŠIŘOVÁNÍ PORTÁLU MOJE DANĚ

ROZŠIŘOVÁNÍ CPORTÁLU

71,8 % ELEKTRONICKY PODANÝCH DAŇOVÝCH
TVRZENÍ VE FINANČNÍ SPRÁVĚ

85,4 % ELEKTRONICKY PODANÝCH DAŇOVÝCH
TVRZENÍ V CELNÍ SPRÁVĚ

Zrušení povinnosti evidovat tržby

Zvýšení slevy na poplatníka u daně z příjmů fyzických osob

Zrušení zastropování měsíčního daňového bonusu u daně z příjmů fyzických osob

Rozšíření počtu smluv o zamezení dvojího zdanění v oblasti daně z příjmů

Změna oceňovací vyhlášky

Výrazné snížení silniční daně

Další kroky v oblasti cenové regulace vodárenství

Snížení spotřební daně z nafty a benzínu v roce 2022

Prodloužení možnosti uplatnění zrychlených odpisů u vybraného majetku pro rok 2022 a 2023

AKTIVITY RESORTU FINANČÍ

EFEKTIVNÍ FUNGOVÁNÍ STÁTNÍ SPRÁVY

**FINANČNÍ
SPRÁVA**

**CELNÍ
SPRÁVA**

11 795

**UKONČENÝCH
POSTUPŮ
K OSTRANĚNÍ
POCHYBNOSTÍ**

ZVÝŠENÍ DAŇOVÝCH
POVINNOSTÍ O **1 180,8 MIL. KČ**

SNÍŽENÍ NADMĚRNÝCH
ODPOČTŮ O **397,9 MIL. KČ**

SNÍŽENÍ ZTRÁT O **118,6 MIL. KČ**

ZVÝŠENÍ DAŇOVÝCH
POVINNOSTÍ O **6 880,4 MIL. KČ**

SNÍŽENÍ ZTRÁT O **1 557,7 MIL. KČ**

10 195

**UKONČENÝCH
DAŇOVÝCH
KONTROL**

**DAŇOVÁ
KOBRA**

ZAJIŠTĚNO **607,7 MIL. KČ**

ZACHRÁNĚNO **596,8 MIL. KČ**

2. INKASO DANÍ A CEL

TABULKA Č. 1: INKASO DANÍ A CEL

k 31. 12. příslušného roku v mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů

Druh daně, clo		2018	2019	2020	2021	2022
Daň z přidané hodnoty	finanční správa	413,0	431,3	426,2	463,3	535,7
	celní správa	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5
	celkem	413,3	431,6	426,5	463,7	536,2
Daně spotřební a energetické		165,3	165,0	160,3	155,5	155,6
v tom: minerální oleje		90,0	92,4	84,9	82,3	78,9
tabák		58,8	55,3	58,3	54,8	57,0
surový tabák		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
zahřívané tabákové výrobky ¹⁾			0,6	1,2	1,4	2,4
líh	celní správa	7,9	8,2	7,8	8,7	8,9
pivo		4,8	4,7	4,5	4,3	4,5
víno		0,4	0,4	0,4	0,5	0,6
elektřina		1,6	1,6	1,5	1,6	1,6
zemní plyn		1,3	1,4	1,4	1,6	1,4
pevná paliva		0,4	0,4	0,3	0,3	0,4
Clo, včetně odvodu do EU	celní správa	8,5	9,2	8,2	10,1	13,0
Daň z příjmů právnických osob		181,3	190,9	167,4	207,6	243,4
v tom: podávajících daňová tvrzení	finanční správa	166,1	175,6	156,0	196,0	228,7
zvláštní sazba		7,9	7,2	4,6	4,6	6,7
za obce a kraje		7,3	8,0	6,8	7,0	8,1
Daň z příjmů fyzických osob		219,9	246,6	231,7	172,6	195,5
v tom: podávajících daňová tvrzení	finanční správa	7,8	9,9	5,7	9,6	14,0
ze závislé činnosti		193,7	216,3	204,9	138,5	149,6
zvláštní sazba		18,4	20,5	21,1	24,5	31,9
Daň dědická	finanční správa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Daň darovací	finanční správa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Daň z převodu nemovitostí	finanční správa	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Daň z nemovitých věcí	finanční správa	10,8	10,9	11,6	11,8	12,4
Daň z nabytí nemovitých věcí	finanční správa	13,6	13,8	2,8	-0,1	0,0
Daň silniční	finanční správa	6,3	6,5	6,0	5,4	1,7
Odvod za elektřinu ze slunečního záření	finanční správa	2,2	2,2	2,2	2,1	5,0
Odvod z loterií	finanční správa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Daň z hazardních her (včetně příslušenství)	finanční správa	9,8	10,1	10,6	11,0	16,5

Druh daně, clo		2018	2019	2020	2021	2022
Ostatní příjmy, odvody a daně	finanční správa	4,0	2,6	-0,9	-0,8	0,7
	celní správa	3,3	3,1	3,2	5,6	6,0
	celkem	7,3	5,7	2,3	4,8	6,6
z toho: dělená správa	celní správa	3,2	3,1	3,2	5,6	5,9
CELKEM ²⁾		1 038,3	1 092,6	1 029,5	1 044,6	1 186,0
v tom: finanční správa		860,9	915,0	857,5	873,0	1 011,0
celní správa		177,4	177,5	172,0	171,6	175,0
Meziroční rozdíl inkasa všech daní a cel		64,3	54,3	-63,0	15,1	141,4
Meziroční indexy inkasa všech daní a cel (v %)		106,6	105,2	94,2	101,5	113,5

¹⁾ S účinností od 1. 4. 2019 byla zavedena spotřební daň ze zahřívacích tabákových výrobků.

²⁾ Případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování.

Pramen: Stavby na účtech ČNB, mimo daně z příjmů právnických osob za obce a kraje, kde je zdrojem dat integrovaný informační systém Státní pokladny.

Daň z přidané hodnoty

Výběr DPH je prováděn finančními a celními úřady. Finanční úřady vybírají tuto daň ze zdanitelných plnění uskutečněných v tuzemsku a celní úřady ji inkasují zejména při neobchodních dovozech zboží do republiky.

V roce 2022 představovalo celkové celostátní inkaso této fiskálně nejvýznamnější daně, dle údajů finančních a celních úřadů, 536,2 mld. Kč. Finanční úřady se podílely hodnotou 535,7 mld. Kč, celní úřady pak hodnotou 0,5 mld. Kč. Meziroční nárůst činil 72,5 mld. Kč (15,6 %). Rozpočtem stanovena částka byla naplněna na 98,2 %.

Inkaso bylo zejména v první polovině roku ovlivněno rostoucí spotřebou domácností a růstem cenové hladiny. Koncem roku se začalo projevovat zpomalení růstu ekonomiky v souvislosti s válečným konfliktem mezi Ruskem a Ukrajinou a energetickou krizí. Negativně působil na inkaso DPH také dobíhající vliv opatření přijatých v roce 2021, konkrétně prominutí DPH z energií a zdravotnických prostředků (vakcíny, testy, respirátory) s odhadovaným dopadem ve výši téměř 3,7 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů.

Důvodem mírného nenaplnění státního rozpočtu je zejména fakt, že v porovnání se stavem při tvorbě rozpočtu (zákon č. 344/2022 Sb.) došlo ke zpomalení růstu nominální spotřeby domácností. Růst výdajů domácností na spotřebu, který má největší váhu, se snížil z 17,4 % na 15,0 % (dubnová makroekonomická predikce MF).

Opatření s vlivem na inkaso DPH či na jeho průběh v roce 2022:

- Prominutí DPH při dodání testů a očkovacích látek pro onemocnění COVID-19 v období od 16. 12. 2020–31. 12. 2022 na základě rozhodnutí č. j. MF 33629/2020/3901-2, zveřejněném ve Finančním zpravodaji č. 35/2020.

- Prominutí DPH z dodání elektřiny a plynu v listopadu a prosinci 2021 na základě rozhodnutí č. j. MF-30457/2021/3901-2, zveřejněném ve Finančním zpravodaji č. 43/2021.
- Faktický posun lhůty pro podání přiznání k DPH a zaplacení daně za zdaňovací období únor až srpen 2022 do 31. 10. 2022 pro subjekty podnikající v dopravě (v souvislosti s válečným konfliktem mezi Ruskem a Ukrajinou), na základě rozhodnutí č. j. MF-8118/2022/3901-2, zveřejněném ve Finančním zpravodaji č. 6/2022.
- Rozšíření aplikace 15% sazby DPH na úpravy zdravotnických prostředků a dodání zdravotnických prostředků a jejich příslušenství pro výlučnou potřebu nemocných na základě zákona č. 371/2021 Sb., s účinností od 1. 1. 2022.
- Zákon č. 93/2022 Sb. rozšířil osvobození od DPH s nárokem na odpočet DPH pro dodání zboží nebo poskytnutí služby agentuře nebo subjektu, které byly založeny podle práva EU, nebo EK, pokud je toto plnění pořízeno nebo přijato v rámci plnění úkolů, které jim byly svěřeny právem EU za účelem reakce na vznik a rozšíření onemocnění COVID-19, ustanovení se aplikuje zpětně od 1. 1. 2021.
- Nařízení vlády č. 228/2022 Sb. prodloužilo platnost použití režimu přenesené daňové povinnosti pro vybraná plnění do konce roku 2026 (např. emisní povolenky, mobilní telefony, mikroprocesory, plyn, elektřina, telekomunikační služby, herní konzole, tablety a laptopy, obiloviny, surové kovy).

Spotřební daně

Spotřební daně zahrnují daň z minerálních olejů, daň z tabákových výrobků, daň ze surového tabáku, daň ze zahříváných tabákových výrobků, daň z lihu, daň z piva, daň z vína a meziproductů a energetické daně (tj. daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z elektřiny a daň z pevných paliv).

S výjimkou daně z minerálních olejů je výnos SPD určen výhradně do státního rozpočtu. Pokud jde o daň z minerálních olejů, podle platného rozpočtového určení daní náleží 90,9 % výnosu daně státnímu rozpočtu a 9,1 % plyne Státnímu fondu dopravní infrastruktury.

Celostátní inkaso spotřebních daní v roce 2022 dosáhlo částky 155,6 mld. Kč (tj. 96,9 % rozpočtu), což představuje inkaso přibližně na úrovni loňského roku.

Fiskálně nejvýznamnější spotřební daní je **spotřební daň z minerálních olejů**. Rozpočet této daně předpokládal celostátní inkaso ve výši 80,3 mld. Kč, skutečné celostátní inkaso za rok 2022 činilo 78,9 mld. Kč (plnění na 98,3 %) a bylo oproti skutečnosti roku 2021 nižší o 3,4 mld. Kč (4,1 %). Inkaso spotřební daně z minerálních olejů přímo souvisí se spotřebou pohonných hmot pro dopravní účely, a to zejména automobilových benzínů a motorové nafty. Hlavním důvodem, který meziročně ovlivnil výnos daně, je snížení sazby spotřební daně o 1,50 Kč/l z motorového benzínu, účinné od června do září a z nafty, u které bylo nižší zdanění prodlouženo do konce roku

2023. K tomuto kroku přistoupila vláda ČR na základě vývoje cen energetických produktů na světovém trhu po započetí válečného konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou. Ačkoliv objem inkasa v důsledku výše uvedených faktů meziročně poklesl, samotná spotřeba pohonných hmot naopak meziročně vzrostla.

V komoditě **tabákových výrobků** celkové příjmy za rok 2022 činily 59,4 mld. Kč (plnění rozpočtu na 94,7 %), což znamenalo o 3,3 mld. Kč méně, než bylo rozpočtováno. Oproti roku 2021 vzrostlo inkaso o 3,1 mld. Kč (5,6 %). K navýšení inkasa z tabákových daní oproti roku 2021 došlo zejména z důvodu zvýšení sazeb daně k 1. 1. 2022 v průměru o 5 %. Zároveň však nebylo dosaženo odhadovaného výnosu z těchto daní pro rok 2022. K důvodům lze řadit především chování spotřebitelů, ale i tabákového průmyslu, kteří se zaměřují na tzv. produkty nové generace (například zahříváné tabákové výrobky, elektronické cigarety či nikotinové sáčky), čímž klesá spotřeba tradičních tabákových výrobků, zejména cigaret, které představují zdaleka nejvýznamnější zdroj příjmů z tabákových daní (zahříváné tabákové výrobky jsou výrazně méně daňově zatíženy, a jiné substituty – např. elektronické cigarety, žvýkáci tabák nebo nikotinové sáčky, nejsou zatíženy spotřební daní vůbec). Spotřeba a s ní související inkaso spotřební daně ze zahříváných tabákových výrobků významně vzrostlo, a to o 1 mld. Kč na 2,4 mld. Kč (73,9 %).

V komoditě **lih** bylo na dani inkasováno za rok 2022 celkem 8,9 mld. Kč, což představovalo růst o 0,1 mld. Kč (1,7 %) oproti inkasu z roku 2021. Je zde patrný vliv pozvolna se vracějícího turistického ruchu a s tím spojená konzumace lihovin zahraničními turisty. Opačným směrem ovšem působí vysoká inflace, a tedy omezení nákupu zbytných potravin, mezi něž patří i lihoviny, i nižší využití služeb restauračních zařízení, což bylo důsledkem nenaplnění rozpočtované částky o 0,1 mld. Kč.

Za rok 2022 dosáhly celkové příjmy **spotřební daně z piva** 4,5 mld. Kč, což představuje v meziročním srovnání růst 0,3 mld. Kč (6,7 %). Tato data však nevypovídají o zvýšení spotřeby piva v ČR, spíše se jedná o postupné narovnávání stavu spotřeby (a s tím spojeného inkasa spotřební daně z piva) na úroveň z období před zaváděním vládních opatření z důvodu pandemie viru SARS-CoV-2, kdy zejména dlouhodobé uzavření restauračních zařízení a také celkové omezení turistického ruchu mělo za následek dočasné razantní snížení spotřeby piva.

Za rok 2022 dosáhly celkové příjmy **spotřební daně z vína a meziproductů** 0,6 mld. Kč, přičemž došlo k meziročnímu růstu inkasa o 0,1 mld. Kč (14,4 %) oproti inkasu v roce 2021. Komodita vína a meziproductů, ačkoliv příjmy do státního rozpočtu pravidelně každoročně stoupají, však v celkovém objemu výnosů ze spotřebních daní nehraje významnou roli. To je způsobeno zejména nulovou sazbou daně na tichá vína, která se těší jednoznačně největší oblibě. Přesto jsou zvýšené příjmy důkazem vzrůstající oblíbenosti taktéž vín šumivých, příp. meziproductů.

Za rok 2022 činily celkové příjmy tzv. **energetických daní** 3,4 mld. Kč, což představuje snížení o 0,1 mld. Kč (3,9 %) oproti inkasu v roce 2021. Výrazný pokles byl zaznamenán u zemního plynu (0,1 mld. Kč, tj. o 8 %), naopak více se vybralo na dani z pevných paliv (růst o 1,8 %). Se zdražením energií a nestabilitou dodávek fosilních paliv přímo souvisí, mimo jiné, i téma stavu nouze v plynárenství. Ačkoli aktuálně k nedostatku dodávek plynu nedochází, společnosti i domácnosti se snaží energiemi šetřit a hledat alternativní zdroje, čímž došlo u komodit zatížených energetickými daněmi ke snížení jejich spotřeby. V určité míře došlo k návratu k topení uhlím, přestože nevýhodou pálení uhlí a obecně pevných paliv je negativní dopad na životní prostředí. Na výši výběru daně z energetických daní mají vliv i klimatické podmínky, protože podzimní měsíce roku 2022 byly oproti předešlým rokům významně teplejší.

Odvod z elektřiny ze slunečního záření

Inkaso **odvodu z elektřiny ze slunečního záření** v roce 2022 činilo 5,0 mld. Kč, tj. o 2,9 mld. Kč více než v předchozím roce. Zásadním důvodem zvýšení inkasa je změna právní úpravy, kde došlo především k rozšíření předmětu daně a navýšení odvodů zařízení z roku 2010. Množství elektrické energie, kterou fotovoltaická elektrárna reálně vyrobí, ovlivňuje dále i počasí v daném roce, nebo případné znečištění panelů či překrytí vrstvou sněhu.

Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů právnických osob patří do kategorie tzv. sdílených daní, kdy je její výnos rozdělován mezi státní rozpočet a územní rozpočty. Celková DPPO se skládá z daně vybírané srážkou dle zvláštní sazby a DPPO z daňových příznání vč. DPPO za obce a kraje.

Celkové celostátní inkaso daně v roce 2022 činilo 235,3 mld. Kč (bez DPPO za obce a kraje), což představuje překročení rozpočtované částky o 15,3 %. Při meziročním srovnání celkové inkaso daně oproti roku 2021 vzrostlo o 34,8 mld. Kč (17,3 %).

Inkaso daně z příjmů právnických osob z daňových příznání v roce 2022 činilo 228,7 mld. Kč, což představuje meziroční nárůst o 32,7 mld. Kč (16,7 %) a inkaso daně z příjmů právnických osob vybírané srážkou v roce 2022 činilo 6,7 mld. Kč, což představuje meziroční nárůst o 2,1 mld. Kč (45,0 %).

Důvodem výrazného překročení rozpočtované částky (zákon č. 344/2022 Sb.) je především lepší než původně očekávaná ziskovost daňových subjektů, tj. vyšší než predikované doplatky vyrovnání daně za zdaňovací období 2021 splatné v roce 2022 a následně vyšší zálohy na daň. Současně došlo ke snížení negativních dopadů diskrečních opatření oproti očekávání, a to konkrétně u dopadu zavedení tzv. mimořádných odpisů.

Nárůst inkasa na dani se projevil zejména v oblasti velkoobchodu, maloobchodu, zdravotní péče, nemovitostí, lesnictví, energetickém sektoru a dále v sektoru pojišťovnictví v souvislosti se změnou ve zdanění rezerv pojišťoven.

Inkaso daně bylo v roce 2022 dále ovlivněno dříve přijatými legislativními opatřeními. Jednalo se především o:

- Změnu metody tvorby a uznatelnosti technických rezerv v základu daně z příjmů v oblasti pojišťovnictví, která nabyla účinnosti od 1. 1. 2020 (zákon č. 364/2019 Sb.) Podle přechodného ustanovení byl předpokládán jednorázový pozitivní dopad cca v částce 10,5 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů, rozložen na dvě zdaňovací období. Pro rok 2022 se předpokládal rozpočtovaný dopad 2,6 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů.
- Zavedení tzv. mimořádných odpisů pro hmotný majetek zařazený v 1. a 2. odpisové skupině (zákon č. 609/2020 Sb.) s odhadovaným negativním dopadem pro rok 2022 ve výši 2,4 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů a zvýšení limitu vstupní ceny pro zařazení do hmotného majetku na částku 80 tis. Kč s odhadovaným negativním dopadem pro rok 2022 ve výši 1,6 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů.
- Rozšíření daňové podpory stravování zaměstnanců o peněžitý příspěvek (zákon č. 609/2020 Sb.) s odhadovaným negativním dopadem pro rok 2022 ve výši 0,2 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů.
- Dočasné zvýšení limitu pro uplatnění odpočtu darů na 30 % (zákon č. 39/2021 Sb.), a to za zdaňovací období, která skončila v období od 1. 3. 2020 do 28. 2. 2022. Rozpočtovaný negativní dopad tohoto opatření byl pro rok 2022 odhadován na 0,3 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů.

Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob patří do kategorie sdílených daní a její výnos je rozdělován mezi státní rozpočet a územní rozpočty. Daň z příjmů fyzických osob zahrnuje DPFO ze závislé činnosti (placenu plátcí), DPFO podávající daňová tvrzení včetně paušálního režimu (placenu poplatníky) a DPFO vybíranou srážkou.

Celkové celostátní inkaso DPFO v roce 2022 činilo 195,5 mld. Kč. V meziročním srovnání tak došlo v roce 2022 ke zvýšení inkasa o 22,9 mld. Kč (13,3 %).

Na **dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti** bylo vybráno celkem 149,6 mld. Kč, což představuje meziroční nárůst o 11,1 mld. Kč (8,0 %).

Meziroční nárůst inkasa byl způsoben především nižší příjmovou podporou ve formě výplaty kompenzačních bonusů (zákon č. 95/2021 Sb., o kompenzačním bonusu pro rok 2021 a zákon č. 519/2021 Sb., o kompenzačním bonusu pro rok 2022). Za rok 2022 byla tato forma podpory

poskytnuta pouze ve výši 4,1 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů, zatímco v roce 2021 činila tato podpora 19,2 mld. Kč.

Vývoj inkasa v meziročním srovnání negativně ovlivňovaly i daňové změny účinné od roku 2021, a to zejména zrušení „superhrubé“ mzdy, tedy snížení základu daně o více než 25 %, a dále zvýšení slevy na poplatníka (zákon č. 609/2020 Sb.). Efekt nižšího zdanění z tohoto důvodu se projevil v hotovostním plnění až v únoru 2021, dodatečný negativní dopad na inkaso roku 2022 je odhadován ve výši 8,3 mld. Kč. Kromě toho inkaso od února 2022 dále snižovalo opětovné zvýšení slevy na poplatníka s odhadovaným negativním dopadem ve výši 10,8 mld. Kč, zvýšení daňového zvýhodnění na druhé, třetí a každé další dítě s odhadovaným negativním dopadem ve výši 1,9 mld. Kč a zrušení limitu pro uplatnění daňového bonusu s odhadovaným negativním dopadem ve výši 0,4 mld. Kč.

S účinností od 1. 7. 2022 došlo ke snížení procentuální částky vstupní ceny z 1 % na 0,5 %, ze které se stanoví výše příjmu ze závislé činnosti plynoucímu zaměstnanci v souvislosti s bezplatným poskytnutím motorového nízkoemisního vozidla zaměstnavatele zaměstnanci k používání i k soukromým účelům s odhadovaným negativním dopadem pro rok 2022 ve výši 0,1 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů (zákon č. 142/2022 Sb.).

Na inkaso v roce 2022 také negativně působily vlivy z roku 2021, které se projeví až v roce 2022 v rámci ročního zúčtování záloh na daň a daňového zvýhodnění za rok 2021. Jedná se zejména o zvýšení daňového zvýhodnění na druhé, třetí a každé další dítě s účinností od roku 2021 s odhadovaným negativním dopadem ve výši 2,1 mld. Kč, zrušení limitu pro uplatnění daňového bonusu s účinností od roku 2021 s odhadovaným negativním dopadem ve výši 0,4 mld. Kč a dočasné zvýšení limitu pro uplatnění odpočtu bezúplatného plnění s odhadovaným negativním dopadem ve výši 0,1 mld. Kč (vše na úrovni veřejných rozpočtů).

Na inkaso této daně dále negativně působilo zvýšení limitu pro slevu na dani za umístění dítěte do předškolního zařízení pro rok 2021 oproti roku 2020, jehož příčinou je růst minimální mzdy (z částky 14 600 Kč pro rok 2020 na částku 15 200 Kč pro rok 2021). Tato sleva může být uplatněna až v rámci ročního zúčtování na daň z příjmů fyzických osob, případně v daňovém přiznání.

Naopak bylo inkaso pozitivně ovlivněno zvýšením minimální mzdy a růstem mezd a platů.

Inkaso **daně z příjmů fyzických osob placené poplatníky** dosáhlo výše 14,0 mld. Kč, tj. o 15,2 % více, než byl schválený rozpočet této daně pro rok 2022. Meziročně pak byly tyto příjmy vyšší o 4,43 mld. Kč (45,0 %).

Daň z příjmů fyzických osob placená poplatníky zahrnuje veškerou daň odvedenou na základě podaných daňových přiznání, tj. v zásadě získanou z jiné než závislé činnosti. Projevují se zde jak příjmy ze samostatné činnosti, tak i příjmy z kapitálového majetku, nebo příjmy z nájmu či ostatní příjmy. Zahrnuje také případné vyrovnání části daně ze závislé činnosti odvedené

po podání přiznání, zejména při souběhu závislé a jiné výdělečné činnosti, popř. při souběhu několika zaměstnání. Od roku 2021 zahrnuje také platby záloh na daň z příjmů fyzických osob u poplatníků v paušálním režimu. V roce 2022 bylo na zálohách zapláceno celkem cca 95 mil. Kč na úrovni veřejných rozpočtů.

Výše inkasa byla pozitivně ovlivněna zavedením druhé sazby daně podle § 16 ZDP ve výši 23 % pro část základu daně přesahující 48násobek průměrné mzdy. Tato sazba byla zavedena od roku 2021, přičemž současně bylo zrušeno solidární zvýšení daně ve výši 7 % pro součet příjmů z § 6 ZDP a dílčího základu daně dle § 7 ZDP převyšující 48násobek průměrné mzdy (také došlo ke zrušení povinnosti podat přiznání k dani z příjmů pro poplatníky z důvodu zvýšení daně o solidární zvýšení daně).

Inkaso bylo naopak negativně ovlivněno dalšími opatřeními s účinností od roku 2021, jedná se zvláště o zvýšení slevy na poplatníka na 27 840 Kč s odhadovaným negativním dopadem 0,6 mld. Kč, zrušení limitu pro uplatnění daňového bonusu s odhadovaným negativním dopadem ve výši 0,1 mld. Kč, trvalé zvýšení vstupní ceny pro odepisování majetku ze 40 000 Kč na 80 000 Kč, zavedení mimořádných odpisů, zvýšení daňového zvýhodnění na druhé, třetí a další dítě (zákon č. 285/2021 Sb.) s odhadovaným negativním dopadem ve výši 0,6 mld. Kč, zavedení paušálního režimu od roku 2021 (zákon č. 540/2020 Sb.) s odhadovaným negativním dopadem ve výši 0,5 mld. Kč, dočasné zvýšení limitu pro uplatnění odpočtu bezúplatného plnění (zákon č. 39/2021 Sb.) s odhadovaným negativním dopadem ve výši 0,1 mld. Kč (vše na úrovni veřejných rozpočtů).

Stejně jako u DPFO ze závislé činnosti i na inkaso této daně negativně působilo zvýšení limitu pro slevu na dani za umístění dítěte do předškolního zařízení.

Důvodem překročení rozpočtované částky (zákon č. 344/2022 Sb.) bylo zejména zavedení druhé sazby daně ve výši 23 % (viz výše) a nárůst dílčího základu daně v případě ostatních příjmů (např. příjmů z příležitostných činností nebo z úplatného převodu nemovitostí nebo cenného papíru).

Daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou zahrnuje daň z úroků, dividend a jiných kapitálových výnosů, případně i daně z jiných příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně. Na této dani bylo v roce 2022 vybráno 31,9 mld. Kč, tj. meziročně o 7,4 mld. Kč více. Proti úrovni dané schváleným rozpočtem se jednalo o překročení o 1,4 mld. Kč, tj. o 4,7 %.

Z diskrečních faktorů na inkaso negativně působilo osvobození výnosů ze státních dluhopisů emitovaných od roku 2021 (zákon č. 609/2020 Sb.).

Hlavním důvodem vysokého meziročního růstu inkasa (a mírného přeplnění novelizovaného rozpočtu) byl růst úrokových sazeb v roce 2022.

Majetkové daně

Daňovým příjmem z hlediska majetkových daní je inkaso daně z nabytí nemovitých věcí, daně z převodu nemovitostí, daně dědické a daně darovací, přičemž všechny uvedené daně byly zrušeny. Inkaso dobíhajících majetkových daní v roce 2022 činilo 55,7 mil. Kč.

Daň z nemovitých věcí

Výnos daně z nemovitých věcí v roce 2022 činil 12,4 mld. Kč. Meziročně se inkaso mírně zvýšilo o cca 0,6 mld. Kč.

Silniční daň

Inkaso silniční daně v roce 2022 činilo 1,7 mld. Kč, což je o 3,7 mld. Kč méně (68,1 %) než v roce 2021. Inkaso silniční daně bylo v roce 2022 negativně ovlivněno novelou zákona o dani silniční (zákon č. 142/2022 Sb.), kterou došlo k významné redukci předmětu daně, a to pouze na nákladní vozidla a současně došlo ke zrušení zálohové povinnosti u této daně. Uvedená změna platí zpětně od 1. 1. 2022.

Daň z hazardních her

Daň je tvořena daní z ostatních hazardních her a daní z technických her a je v zákonem stanoveném poměru rozdělována do státního rozpočtu a rozpočtu obcí.

Celkové inkaso daně z hazardních her včetně příslušenství a zrušeného odvodu z loterií v roce 2022 činilo 16,5 mld. Kč, z toho dobíhající inkaso zrušeného odvodu z loterií činilo pouze 4,9 mil. Kč. Při meziročním srovnání celkového inkasa s celkovým inkasem za rok 2021 došlo k nárůstu o 5,4 mld. Kč (49,0 %). Rozpočtovaná částka daně byla překročena o 19,8 %.

Ve srovnání s rokem 2021 došlo k markantnímu zvýšení inkasa tohoto druhu příjmu. Tento nárůst potvrzuje skutečnost, že hazardní trh se velice rychle vzpamatoval z restrikcí, které byly zavedeny v souvislosti se zamezením šíření viru SARS-CoV-2 v předchozím roce. Jednalo se zejména o to, že část provozovatelů hazardních her byla v předchozím období nucena uzavřít své provozovny, což postihlo zejména provozovatele živých a technických her v kamenných provozovnách. V průběhu celého roku 2022 došlo k výraznému restartu hazardního trhu a kontinuálnímu růstu příjmů napříč čtvrtletími, a to ve všech jeho segmentech, přičemž i nadále je patrný příklon hráčů k hazardním hrám provozovaným prostřednictvím internetu. On-line prostředí tak bude hrát do budoucna stále větší roli v oblasti zajištění daňových příjmů z provozování hazardních her, i když určitá část hráčů bude i nadále preferovat hraní hazardních her přímo v provozovnách (formou land-based). Nelegálním provozovatelům byla v roce 2022 doměřena daň z hazardních her ve výši přesahující 91 mil. Kč.

3. VYBRANÉ INDIKÁTORY

Finanční správa i celní správa sledují vybrané indikátory jejich činností. FS i CS však používá k výpočtu indikátorů odlišnou metodiku, kdy se zejména liší zdroj dat pro jejich výpočet, a to vzhledem k použití jiných interních systémů.

Většina indikátorů je v čase poměrně stabilní, výjimkou je podíl elektronicky podaných daňových tvrzení na celkovém počtu podaných daňových tvrzení, který mezi roky 2018 a 2022 u FS vzrostl o téměř 13,0 p.b. a u CS se pohybuje těsně pod hranicí 100,0 %.

TABULKA Č. 2: VYBRANÉ INDIKÁTORY ČINNOSTI FINANČNÍ SPRÁVY

k 31. 12. příslušného roku

Indikátor	2018	2019	2020	2021	2022
Celkové příjmy vybrané finanční správou jako podíl na HDP ¹⁾	15,84 %	15,76 %	15,04 %	14,30 %	14,87 %
Podíl příjmů vybraných finanční správou na schváleném rozpočtu	99,88 %	98,82 %	109,82 %	116,27 %	103,45 %
Podíl nákladů finanční správy na příjmech vybraných finanční správou	1,41 %	1,40 %	1,59 %	1,52 %	1,27 %
Podíl nákladů na správu daní na daňových příjmech finanční správy	1,30 %	1,29 %	1,49 %	1,46 %	1,21 %
Příjmy finanční správy na počet zaměstnanců finanční správy (příjem na 1 zaměstnance) v mil. Kč	54,94	59,55	56,81	58,93	71,24
Podíl kontrol s doměrkem větším než 10 000 Kč k celkovému počtu kontrol	44,74 %	45,95 %	50,56 %	56,05 %	55,51 %
Kumulovaná výše nedoplatků ke konci roku jako podíl příjmů vybraných finanční správou v daném roce	4,85 %	3,88 %	5,02 %	4,48 %	3,71 %
Podíl elektronicky podaných daňových tvrzení na celkovém počtu podaných daňových tvrzení ²⁾	58,80 %	61,20 %	64,53 %	68,52 %	71,79 %
Podíl nákladů ICT na celkových nákladech finanční správy	9,41 %	10,16 %	12,57 %	13,01 %	12,06 %

¹⁾ Upraveno podle aktuální revize HDP.

²⁾ Daňová tvrzení (příznání) podaná datovou zprávou dle § 71 DŘ odst. 1.

TABULKA Č. 3: VYBRANÉ INDIKÁTORY ČINNOSTI CELNÍ SPRÁVY

k 31. 12. příslušného roku

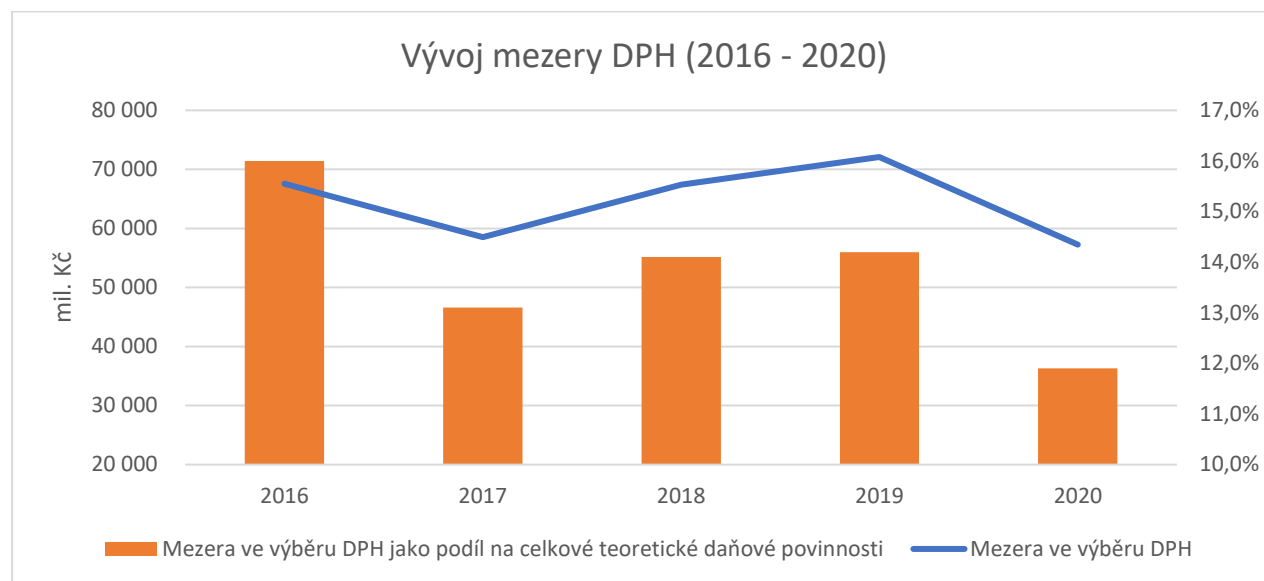
Indikátor	2018	2019	2020	2021	2022
Celkové příjmy vybrané celní správou jako podíl na HDP ¹⁾	3,06 %	2,85 %	2,82 %	2,55 %	2,30 %
Podíl skutečně vybraných spotřebních daní na schváleném rozpočtu	102,84 %	100,95 %	103,53 %	92,38 %	97,18 %
Podíl nákladů na správu daní a cel na daňových a celních příjmech vybraných celní správou	1,65 %	1,62 %	1,70 %	1,73 %	2,08 %
Podíl nákladů na správu cel na celních příjmech celní správy	15,52 %	14,82 %	16,68 %	11,89 %	12,95 %
Podíl nákladů na správu daní na daňových příjmech celní správy	0,91 %	0,89 %	0,93 %	0,97 %	1,17 %
Příjmy celní správy na počet zaměstnanců celní správy (příjem na 1 zaměstnance) v mil. Kč	30,32	30,46	30,92	29,32	31,49
Podíl daňových kontrol s doměrkem větším než 10 000 Kč k celkovému počtu kontrol	41,75 %	42,19 %	43,09 %	47,43 %	46,05 %
Kumulovaná výše daňových nedoplatků ke konci roku jako podíl příjmů vybraných celní správou v daném roce	1,41 % z dovozu 4,90 % vnitrostátní	1,36 %	1,34 %	1,40 %	1,50 %
Podíl elektronicky podaných daňových tvrzení (bez DPH) na celkovém počtu podaných daňových tvrzení ²⁾	72,90 %	65,58 %	71,89 %	76,05 %	85,42 %
Podíl elektronicky podaných celních prohlášení na celkovém počtu podaných celních prohlášení	98,20 %	98,83 %	98,94 %	99,59 %	99,46 %
Podíl nákladů ICT na celkových nákladech celní správy	7,95 %	8,32 %	8,04 %	8,94 %	6,81 %

¹⁾ Upraveno podle aktuální revize HDP.

²⁾ Daňová tvrzení (příznání) podaná datovou zprávou dle § 71 DR odst. 1.

Součástí Zprávy je i nový indikátor sledující výběr DPH. Jedná se o mezeru výběru DPH, jejíž odhady každoročně provádí Centrum pro sociální a ekonomický výzkum ve Varšavě (Center for Social and Economic Research, CASE) a publikuje EK pro členské země EU. Odhad je proveden pomocí spotřební metody odshora dolů, kdy je nejprve odhadnut celkový teoretický výběr DPH a ten je porovnán se skutečně vybranou DPH. Rozdíl mezi těmito veličinami se označuje jako mezeru výběru DPH.

GRAF Č. 1: VÝVOJ MEZERY VÝBĚRU DPH

Zdroj: European Commission, CASE, Poniatowski, G., Bonch—Osmolovskiy, M., Śmietanka, A., Pechcińska, A., *VAT gap in the EU – Report 2022*, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2022.

Odhady mezery výběru DPH jsou publikovány s dvouletým zpožděním. V době zpracování Zprávy byly nejnovější údaje dostupné za rok 2020, kdy byla pro ČR odhadována daňová mezeru ve výši 57 258,0 mil. Kč a zaznamenala tak výrazný pokles oproti roku 2019 o 14 837,0 mil. Kč. Pro porovnání mezi členskými státy EU navzájem je zveřejňován taktéž relativní ukazatel daňové mezery, a to podíl daňové mezery na celkové teoretické daňové povinnosti. Tento ukazatel činil pro rok 2020 v ČR 11,9 % a poklesl, oproti roku 2019, o 2,3 p.b. a dokonce o 4,1 p.b. oproti roku 2016.

Klesající trend v odhadu výše daňové mezery převládal v celé EU – pokles daňové mezery byl zaznamenán ve 20 zemích, k navýšení došlo v 7 zemích EU. Nejvyššího poklesu v relativním vyjádření bylo dosaženo v Maďarsku (o 4,7 p.b.), nejvíce odhad daňové mezery vzrostl v Chorvatsku (o 6,0 p.b.). Celková daňová mezeru v zemích EU v roce 2020 činila 93,0 mld. EUR (11,0 % celkové teoretické daňové povinnosti) přičemž odhad se snížil o 31,0 mld. EUR (2 p.b.) oproti roku 2019.

4. VÝVOJ DAŇOVÝCH SUBJEKTŮ A ÚČTŮ

Daňové subjekty, které mají daňovou nebo celní povinnost, jsou povinny zaregistrovat se dle zákonných podmínek stanovených DŘ u místně příslušného FÚ nebo CÚ. Po té je daňovým subjektům přidělen správcem daně ke konkrétní dani příslušný daňový účet. Kvantitativní přehled o počtu nositelů daňových a celních povinností v příslušném časovém období a počet účtů podle jednotlivých druhů daní je uveden v následujících tabulkách.

TABULKA Č. 4: SPECIFICKÉ UKAZATELE POČTU DAŇOVÝCH SUBJEKTŮ

k 31. 12. příslušného roku

Ukazatel		2018	2019	2020	2021	2022
Počet aktivních subjektů	finanční správa	5 835 511	5 922 557	5 912 296	5 946 809	5 938 715
	celní správa	404 815	424 299	364 140	369 402	406 022
Počet unikátních subjektů	finanční správa	8 020 845	8 148 180	8 294 598	8 431 491	8 439 129

Aktuálnějším ukazatelem oproti počtu evidovaných daňových subjektů je údaj o počtu **aktivních daňových subjektů**. Za aktivní daňové subjekty se považují takové daňové subjekty, které jsou ve sledovaném časovém období aktivní vůči správci daně (např. podávají daňová přiznání či jinak se správcem daně komunikují). Celkově došlo oproti roku 2021 k nárůstu počtu aktivních daňových subjektů. Ve **finanční správě** však došlo k velmi mírnému poklesu o 8 094 subjektů (0,1 %). U **celní správy** je naopak pozorován nárůst o 36 620 subjektů (9,9 %).

V rámci mezinárodního porovnání výkonnosti správy daně je jako kvalitativní ukazatel využíván **unikátní počet daňových subjektů**, jelikož ten nezohledňuje organizační strukturu správců daní, počty daňových registrací a ani počty správců daní, u kterých je daňový subjekt registrován. Unikátní počet daňových subjektů ve **finanční správě** v roce 2022 dosáhl hodnoty 8 439 129. V porovnání s rokem 2021 bylo zaznamenáno meziroční zvýšení o 7 638 daňových subjektů, představující nárůst o 0,1 %. Trend nárůstu daňových unikátních subjektů u finanční správy je dlouhodobý.

TABULKA Č. 5: POČET ÚČTŮ PODLE JEDNOTLIVÝCH DANÍ

k 31. 12. příslušného roku

Druh daně, clo		2018	2019	2020	2021	2022
Daň z přidané hodnoty	finanční správa	907 815	934 068	954 942	984 401	1 010 394
	celní správa	26 354	24 536	17 864	19 147	7 325
	celkem	934 169	958 604	972 806	1 003 548	1 017 719

Druh daně, clo		2018	2019	2020	2021	2022
Daně spotřební a energetické		50 989	53 534	55 943	58 092	63 335
v tom: minerální oleje		26 705	27 897	29 209	30 192	33 968
tabák		5 274	5 650	5 920	6 141	6 425
surový tabák		16	19	48	60	73
zahříváné tabákové výrobky ¹⁾		-	2	6	8	9
líh	celní správa	9 281	9 733	10 144	10 599	11 283
pivo		1 242	1 369	1 441	1 526	1 602
víno		5 088	5 323	5 506	5 734	5 980
elektřina		2 003	2 107	2 194	2 265	2 347
zemní plyn		1 043	1 091	1 129	1 218	1 290
pevná paliva		337	343	346	349	358
Clo	celní správa	13 931	13 618	11 295	12 736	9 622
Daň z příjmů právnických osob	finanční správa	646 186	667 978	685 913	700 721	715 609
Daň z příjmů fyzických osob		4 241 555	4 309 821	4 352 773	4 401 230	4 435 397
v tom: podávajících daňová tvrzení ²⁾	finanční správa	3 525 175	3 582 707	3 618 838	3 662 131	3 692 620
ze závislé činnosti		716 380	727 114	733 935	739 099	742 777
Daň z příjmů zvláštní sazba	finanční správa	599 920	614 053	625 605	635 460	643 627
Daň dědická	finanční správa	37 951	36 725	35 924	35 295	34 206
Daň darovací	finanční správa	70 399	68 308	67 130	66 655	64 226
Daň z převodu nemovitostí	finanční správa	413 283	395 948	382 367	367 843	351 317
Daň z nemovitých věcí	finanční správa	4 957 212	5 026 980	5 083 625	5 134 501	5 021 844
Daň z nabytí nemovitých věcí	finanční správa	432 975	445 686	338 142	255 617	225 961
Daň silniční	finanční správa	1 156 836	1 167 319	1 177 708	1 186 268	1 066 423
Odvod za elektřinu ze slunečního záření	finanční správa	8	7	9	9	11
Odvod z loterií	finanční správa	761	705	653	622	601
Daň z hazardních her (včetně příslušenství)	finanční správa	181	515	674	692	770
Dělená správa ³⁾	celní správa	2 567 345	2 709 046	2 828 473	2 956 308	3 107 839
CELKEM		16 123 701	16 468 847	16 619 040	16 815 597	16 758 507
v tom: finanční správa		13 465 082	13 668 113	13 705 465	13 769 314	13 570 386
celní správa		2 658 619	2 800 734	2 913 575	3 046 283	3 188 121

¹⁾ S účinností od 1. 4. 2019 byla zavedena spotřební daň ze zahříváných tabákových výrobků.

²⁾ Daň z příjmů fyzických osob v paušálním režimu zahrnuta v dani z příjmů fyzických osob podávajících daňová tvrzení.

³⁾ Blokované pokuty na místě zaplacené, pokuty ve správním řízení, DES ostatní.

Celkový počet účtů, oproti roku 2021, klesl, a to celkem o 57 090 účtů (0,3 %). **Finanční správa** zaznamenala v roce 2022 mírné snížení počtu daňových účtů, a to o 198 928 (1,4 %). **Celní správa** však vykazuje trvalý trend mírného zvyšování, meziroční nárůst počtu daňových účtů o 141 838 (4,7 %).

5. KONTROLNÍ ČINNOST

Kontrolní činnost při správě daní je zakotvena v ustanoveních § 78 až 90 DŘ. Jedná se o ucelený soubor úkonů, kterými správci daně prověřují jednotlivá tvrzení daňových subjektů, případně prověřují i jiné skutečnosti, které jsou rozhodné pro správné zjištění a stanovení daně. V rámci svých kompetencí využívá finanční i celní správa POP, v případě náročnějšího prověřování daňových tvrzení se využívá daňová kontrola. Mimo tyto dva základní nástroje správci daní využívají i ostatní kontrolní úkony.

Postup k odstranění pochybností, daňová kontrola a ostatní kontrolní úkony

TABULKA Č. 6: POSTUP K ODSTRANĚNÍ POCHYBNOSTÍ, DAŇOVÁ KONTROLA A OSTATNÍ KONTROLNÍ ÚKONY

k 31. 12. 2022

Druh daně, clo		POP				Daňová kontrola ¹⁾			Ostatní kontrolní úkony s fiskálním efektem (mimo POP)		
		počet ukončených úkonů	změna daňové povin. v mil. Kč	změna nadměr. odpočtu v mil. Kč	změna ztráty v mil. Kč	počet ukončených úkonů	změna daňové povin. v mil. Kč	změna ztráty v mil. Kč	počet ukončených úkonů	změna daňové povin. v mil. Kč	změna ztráty v mil. Kč
Daň z přidané hodnoty	FS	5 970	521,6	-392,9	-	4 889	4 877,4	-	18 536	2 777,8	-
Daně spotřební a energetické		2 042	106,9	-5,0	0,0	152	42,9	0,0	0	0,0	0,0
v tom: minerální oleje		1 665	0,0	-3,7	0,0	107	20,8	0,0	0	0,0	0,0
tabák		28	86,6	0,0	0,0	1	20,7	0,0	0,0	0,0	0,0
surový tabák		1	19,9	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
zahříváné tabákové výrobky ¹⁾		0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
líh	CS	22	0,0	0,0	0,0	7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
pivo		44	-1,3	-1,3	0,0	9	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
víno		68	0,1	0,0	0,0	3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
elektrina		28	0,0	0,0	0,0	11	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
zemní plyn		186	1,4	0,0	0,0	11	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
pevná paliva		0	0,0	0,0	0,0	3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kontrola po propuštění zboží (clo + DPH)	CS	0	0,0	-	0,0	385	130,7	0,0	0,0	0,0	0,0
z toho: DPH		0	0,0	-	0,0	0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Daň z příjmů právnických osob	FS	1 042	418,4	-	-111,6	1 787	1 187,2	-1 445,6	6 057	1 066,7	-318,0
Daň z příjmů fyzických osob	FS	2 355	35,3	-	-7,0	1 929	198,0	-112,1	12 996	805,8	-900,2

Druh daně, clo		POP				Daňová kontrola ¹⁾			Ostatní kontrolní úkony s fiskálním efektem (mimo POP)		
		počet ukončených úkonů	změna daňové povin. v mil. Kč	změna nadměr. odpočtu v mil. Kč	změna ztráty v mil. Kč	počet ukončených úkonů	změna daňové povin. v mil. Kč	změna ztráty v mil. Kč	počet ukončených úkonů	změna daňové povin. v mil. Kč	změna ztráty v mil. Kč
v tom: podávajících daňová tvrzení ze závislé činnosti	FS	2 343	35,2	-	-7,0	1 261	142,9	-112,1	10 459	396,8	-900,2
		12	0,0	-	-	668	55,0	-	2 537	409,0	-
Daň z příjmů – zvláštní sazba	FS	28	68,7	-	-	347	403,6	-	2 072	161,5	-
Daň z nemovitých věcí	FS	113	0,4	-	-	3	0,0	-	12 470	28,5	-
Daň z nabytí nemovitých věcí	FS	26	1,0	-	-	0	0,0	-	13	0,9	-
Daň silniční	FS	61	2,5	-	-	353	7,7	-	1 585	29,9	-
Daň z hazardních her	FS	158	26,0	-	-	77	24,6	-	500	49,4	-
Ostatní	FS	-	-	-	-	273	8,4	-	1	0,0	-
CELKEM ²⁾		11 795	1 180,8	-397,9	-118,6	10 195	6 880,4	-1 557,7	54 230	4 920,6	-1 218,2
v tom: finanční správa		9 753	1 073,9	-392,9	-118,6	9 658	6 706,8	-1 557,7	54 230	4 920,6	-1 218,2
celní správa		2 042	106,9	-5,0	0,0	537	173,6	0,0	0	0,0	0,0

¹⁾ Za jednu kontrolu se považuje ukončená kontrola jedné daně za jeden rok.

²⁾ Případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování.

Orgány **finanční správy** provedly a ukončily **postup k odstranění pochybností** celkem v 9 753 případech, což představuje 82,7 % z celkového počtu POP. Na základě těchto řízení došlo k navýšení daňové povinnosti celkem o 1 073,9 mil. Kč a ke snížení hodnoty uplatňovaných nadměrných odpočtů celkem o částku 392,9 mil. Kč. V rámci **daňové kontroly** bylo provedeno a ukončeno celkem 9 658 kontrol, což představuje 94,7 % z celkového počtu daňových kontrol. Na základě výsledků daňových kontrol došlo ke změně daňové povinnosti v celkové částce 6 706,8 mil. Kč a snížení vykazované ztráty celkem o částku 1 557,7 mil. Kč. V oblasti **ostatních kontrolních úkonů** bylo ve sledovaném období provedeno celkem 54 230 ostatních kontrolních úkonů, na jejichž základě došlo ke změně daňové povinnosti v celkové výši 4 920,6 mil. Kč a ke snížení uplatňované ztráty celkem ve výši 1 218,2 mil. Kč.

Orgány celní správy bylo v roce 2022 ukončeno celkem 2 042 řízení **postupu k odstranění pochybností**, což představuje 17,3 % z celkového počtu POP. Na základě těchto provedených řízení došlo ke změně daňové povinnosti celkem ve výši 106,9 mil. Kč a ke snížení uplatňované ztráty celkem o 5,0 mil. Kč. V rámci **daňových kontrol** bylo ukončeno celkem 152 kontrol, což představuje 5,3 % z celkového počtu daňových kontrol. V rámci provedených daňových kontrol bylo doměřeno celkem 43,1 mil. Kč a zároveň vráceno 0,2 mil. Kč daňovým subjektům.

Sledování problematiky nadměrných odpočtů – finanční správa

TABULKA Č. 7: CELKOVÝ POČET A OBJEM UPLATNĚNÝCH NADMĚRNÝCH ODPOČTŮ NA DANI Z PŘIDANÉ HODNOTY

K 31. 12. příslušného roku

	2018	2019	2020	2021	2022
Celkový počet uplatněných nadměrných odpočtů	1 235 001	1 299 572	1 454 375	1 555 356	1 569 204
Celkový objem uplatněných nadměrných odpočtů (v mil. Kč)	313 356,6	332 722,0	322 899,1	353 864,8	422 374,5
Zadržené nadměrné odpočty (v mil. Kč)	1 074,0	994,0	1 738,9	552,4	672,8

Nadměrný odpočet byl daňovými subjekty v roce 2022 uplatněn celkem v 1 569 204 případech. V porovnání s rokem 2021 narostl počet uplatněných nadměrných odpočtů o 13 848 případů (0,9 %). Celkový objem uplatněných nadměrných odpočtů byl v roce 2022 ve výši 422 374,5 mil. Kč, což je oproti roku 2021 nárůst o 68 509,7 mil. Kč.

Zadržené nadměrné odpočty jsou vykázány vždy k 31. 12. příslušného roku a jedná se o část z celkového objemu uplatněných nadměrných odpočtů, kdy uplynula lhůta pro vrácení nadměrného odpočtu v důsledku zahájení některého z kontrolních postupů (POP, daňová kontrola). Hodnota zadržovaných nadměrných odpočtů k 31. 12. 2022 byla ve výši 672,8 mil. Kč, v porovnání s předchozími roky je patrný pokles této hodnoty. Pokles zadržovaných nadměrných odpočtů od roku 2021 je důsledkem novely DŘ a vzniku institutu zálohy na nadměrný odpočet. Aplikací zákonného ustanovení týkajícího se záloh na nadměrný odpočet jsou od roku 2021 zadržovány a následně vykazovány nadměrné odpočty pouze ve výši odpovídajícímu rozsahu prověřovaných plnění.

TABULKA Č. 8: CELKOVÝ POČET PŘÍPADŮ A VÝŠE ÚROKŮ HRAZENÝCH SPRÁVCEM DANĚ VE VZTAHU K DANI Z PŘIDANÉ HODNOTY

K 31. 12. příslušného roku

	2018	2019	2020	2021	2022
Celkový počet případů	732	724	632	375	330
Celková výše úroků (v mil. Kč)	39,1	60,0	113,6	167,2	63,6

Tabulka zobrazuje počet případů a výši úroku z daňového odpočtu dle § 254a DŘ vč. úroků vyplývajících z rozsudků Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 Aps 3/2013, ze dne 25. 9. 2014 a sp. zn. 1 Afs 445/2019, ze dne 16. 7. 2020 (tzv. „Kordárna I a II“). Úrok z daňového odpočtu představuje paušalizovanou náhradu újmy za prodlení s vrácením nadměrného odpočtu, tedy de facto „cenu peněz“ zadržovaných správcem daně. Tento úrok tedy představuje kompenzaci

újm, která vznikla daňovému subjektu v důsledku zákonného postupu správce daně při prověřování daňového odpočtu.

Souhrnná výše úroku je ovlivněna jednak vývojem judikatury, zejména rozsudky zmíněnými v předchozím odstavci, ale zejména zavedením institutu zálohy na daňový odpočet novelou DŘ účinnou od 1. 1. 2021. V letech 2021 a 2022 je tak patrný pokles počtu případů tohoto úroku hrazeného správcem daně. Oproti roku 2021 došlo k poklesu celkové výše úroků, o více jak polovinu.

Vybrané ostatní kontrolní činnosti

Kontrolní činnost v dalších oblastech ukládají orgánům finanční a celní správy zvláštní zákony. **Finanční správa** disponuje kompetencemi k provádění cenové kontroly, která je prováděna Specializovaným finančním úřadem.

Celní správa disponuje kompetencemi v oblastech zaměstnávání cizinců, kontroly údajů pro statistické účely o obchodu se zbožím mezi ČR a jinými členskými zeměmi EU. Dále se zabývá obecnou bezpečností výrobků a potravin, systémem elektronického mýtného a časového zpoplatnění, kontrolou porušení právních předpisů v oblasti ochrany ohrožených druhů fauny a flóry spadajících pod Úmluvu CITES. V neposlední řadě sem spadá kontrola při správě spotřebních daní, kontrola hazardu v prostředí land-based, či kontrola hazardu v prostředí internetu.

TABULKA Č. 9: VYBRANÉ OSTATNÍ KONTROLNÍ ÚKONY

k 31. 12. 2022

Druh kontroly	Celkem	Kontroly	
		Ukončeno s rozdílem počet	%
Celní správa			
Kontrola zaměstnávání cizinců	624	294	47,1
Kontrola údajů Intrastatu	544	485	89,2
Obecná bezpečnost výrobků a potravin	549	70	12,8
Systém elektronického mýtného a časového zpoplatnění	52 462	40 163	76,6
Kontrola CITES	2 779	207	7,4
Kontrola vymáhání práv duševního vlastnictví	3 575	1 801	50,4
Kontrola hazardu v prostředí land-based	643	378	58,8
Kontrola hazardu v prostředí internetu	120	78	65,0
CELKEM	61 296	43 476	

Druh kontroly	Celkem	Kontroly	
		Ukončeno s rozdílem počet	%
Kontrola omezení prodeje VV (včetně cenové kontroly na tabákové výrobky)	141	54	38,3
Kontrola podmínek povolení pro VV	3 151	18	0,6
Kontrola výroby a úprav lihu (včetně zúčtování lihu)	4 690	4	0,1
Kontrola značení lihu a tabákových výrobků	5 369	592	11,0
Kontrola doprav v oblasti SPD	2 229	283	12,7
CELKEM	15 580	951	

Finanční správa			
Cenová kontrola	167	75	44,9
Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně	2 329	876	37,6
CELKEM	2 496	951	

Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně – finanční správa

V roce 2022 došlo k ukončení pandemických opatření v souvislosti s pandemií šíření viru SARS-CoV-2, tedy již nebylo nadále potřeba, aby část pracovníků správy odvodů za porušení rozpočtové kázně vykonávala urgentní agendy spojené s těmito opatřeními, což se projevilo v nárůstu počtu provedených kontrol v rámci správy odvodů za porušení rozpočtové kázně. V roce 2022 bylo provedeno celkem 2 329 kontrol, z čehož bylo zjištěno porušení v 876 případech (37,6 %).

TABULKA Č. 10: SPRÁVA ODVODŮ ZA PORUŠENÍ ROZPOČTOVÉ KÁZNĚ

k 31. 12. příslušného roku

	2018	2019	2020	2021	2022
Celkem kontrol a místních šetření	3 584	3 221	1 778	1 743	2 484
Celkem daňových řízení bez kontroly	718	557	78	28	2
Zkontrolováno					
počet dotovaných akcí a projektů	7 388	6 920	3 491	2 736	3 572
částka v mil. Kč	26 170,2	26 211,8	14 791,7	21 467,0	11 357,0
Vyměřeno					
odvody v mil. Kč	2 820,0	980,1	350,9	389,1	319,1
penále v mil. Kč	3 165,9	938,5	220,6	275,1	250,2

Součinnost s orgány činnými v trestním řízení

Finanční správa se dlouhodobě snaží upozornit na přetížení orgánů činných v trestním řízení zejména na úrovni útvarů hospodářské kriminality krajských ředitelství Policie ČR a po novele § 138 trestního zákoníku, upravujícího výši hranice škody, účinné od 1. 10. 2020 i na územních odborech, popř. městských ředitelstvích. Uvedené přetížení snižuje efektivnost spolupráce

a celkovou výslednost podaných trestních oznámení ze strany FS. I přes výše nastíněný problém se v jednotlivých případech daří udržovat spolupráci s jednotlivými složkami OČTŘ na vysoké úrovni a dosahovat výsledků eliminujících daňovou kriminalitu včetně preventivních účinků, a to i u dokumentování a objasňování složitých, spleťových spojení osob (fakturačních řetězců), kdy se pachatelé snaží velmi rychle přizpůsobit modus operandi páchané trestné činnosti, tak aby zamezili detekci kontrolními mechanismy správce daně. U těchto složitých případů je progresivním prvkem nastavená součinnost dle Dohody o spolupráci, výměně informací a koordinaci (dále jen „Kobra“), kdy se jednotlivé zapojené orgány snaží součinnost dále zefektivnit. V roce 2022 bylo v rámci centrální a regionální Kobry zajištěno 607,7 mil. Kč, zachráněno 596,8 mil. Kč, celkem tedy uchráněno 1 204,5 mil. Kč.

TABULKA Č. 11: PODNĚTY PŘEDANÉ ORGÁNY FINANČNÍ SPRÁVY ORGÁNŮM ČINNÝM V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

k 31. 12. příslušného roku

Ve věci	Počet předaných případů					Částka v mil. Kč				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Zkrácení daně (§ 240)	2 088	1 159	904	734	867	6 610	4 893	3 485	2 187	5 531
Neodvedení daně (§ 241)		392	213	273	264		146	106	128	127
Prohlášení o majetku (§ 227) ¹⁾		317	120	134	449					
Jiné (§ 254) ²⁾	445	122	85	46	56	165				
CELKEM	2 533	1 990	1 322	1 187	1 636	6 775	5 039	3 591	2 315	5 658

¹⁾ § 227 TrZ – Porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku.

²⁾ § 254 TrZ – Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění.

V roce 2022 **orgány finanční správy** podaly trestní oznámení na 1 636 trestných činů v celkové částce 5 658 mil. Kč. Oproti roku 2021 bylo podáno celkem o 449 trestních oznámení více (37,8 %) než v roce 2021. Tento nárůst počtu trestních oznámení zpracovaných FS odpovídá trendu nárůstu kriminality obecně, který je například uváděn ve Zprávě o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2022 zpracované Ministerstvem vnitra ČR.

TABULKA Č. 12: VÝSLEDKY ČINNOSTI POVĚŘENÉHO CELNÍHO ORGÁNU V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

k 31. 12. příslušného roku

	2018		2019		2020		2021		2022	
	celkem	z toho podněty FS	celkem	z toho podněty FS	celkem	z toho podněty FS	celkem	z toho podněty FS	celkem	z toho podněty FS
Předané podněty	993	51	1 373	35	963	40	774	24	551	15
Založeno trestních spisů	1 115	44	1 275	32	864	20	662	24	490	15

	2018		2019		2020		2021		2022	
	celkem	z toho podněty FS	celkem	z toho podněty FS	celkem	z toho podněty FS	celkem	z toho podněty FS	celkem	z toho podněty FS
Podezření ze spáchání TČ	1 117	44	1 289	32	876	20	679	24	501	15
z toho: TČ zkrácení daně	102	43	119	31	72	20	82	24	52	14
částka (v mil. Kč)	1 092	541,8	554,0	309,0	458,0	414,0	677,0	302,0	335,6	108,8
Předáno do vyšetřování	218	19	168	3	228	15	178	13	155	12
Realizováno ve zkráceném řízení	31	0	51	0	41	0	33	0	38	0
Odevzdáno a odloženo	474	6	740	4	696	18	443	21	341	15

Generální ředitelství cel zahájilo v roce 2022 úkony trestního řízení v 490 případech z 501 pro podezření z trestných činů. Dle § 162 odst. 1 TrŘ, bylo orgánům Policie ČR předáno do vyšetřování celkem 155 trestních spisů. V rámci zkráceného řízení podle § 179c TrŘ bylo státnímu zástupci předáno celkem 38 trestních spisů. Odloženo nebo odevzdáno bylo ve smyslu § 159 a odst. 1 až 5 TrŘ 341 trestních spisů. V ostatních případech byly trestní spisy předány pro věcnou nepříslušnost jinému policejnímu orgánu, sloučeny ke společnému řízení, předány do ciziny nebo jsou nadále v prověřování. Oproti předchozímu roku došlo v roce 2022 ke snížení počtu založených trestních spisů o 26,0 %.

6. DAŇOVÉ A CELNÍ NEDOPLATKY, VČETNĚ JEJICH VYMÁHÁNÍ

Definice nedoplatku je stanovena v § 153 DŘ. Jedná se o částku daně, která není uhrazena a uplynul již den její splatnosti. Finanční správa i celní správa sleduje vývoj daňových a celních nedoplatků, včetně příslušenství daní. Pro vykazování daňových nedoplatků se využívá kumulovaná výše těchto nedoplatků, která odráží jejich celkový stav za předcházející období.

Daňové a celní nedoplatky dle jednotlivých druhů daní

TABULKA Č. 13: DAŇOVÉ A CELNÍ NEDOPLATKY, VČETNĚ POČTU AKTIVNÍCH SUBJEKTŮ S NEDOPLATKY

k 31. 12. 2022

Druh daně, clo		Nedoplatky v mil. Kč	Počet aktivních subjektů s nedoplatky
Daň z přidané hodnoty	finanční správa	22 000,6	81 958
	celní správa	619,2	115
	celkem	22 619,8	82 073
Daně spotřební a energetické	finanční správa	0,6	3
	celní správa	9 760,7	1 794
	celkem	9 761,3	1 797
v tom: minerální oleje		4 918,8	274
tabák		1 572,1	842
surový tabák		1 842,6	25
zahříváné tabákové výrobky		0,0	0
líh	celní správa	1 407,0	392
pivo		2,9	57
víno		0,6	86
elektřina		5,5	68
zemní plyn		6,5	32
pevná paliva		4,7	18
Clo		celní správa	123,2
Daň z příjmů právnických osob	finanční správa	7 666,7	80 827
Daň z příjmů fyzických osob		4 149,5	99 845
v tom: podávajících daňová tvrzení	finanční správa	3 307,5	79 703
ze závislé činnosti		842,0	20 142
Daň z příjmů zvláštní sazba	finanční správa	273,1	11 575
Daň dědická	finanční správa	7,9	134
Daň darovací	finanční správa	6,7	212
Daň z převodu nemovitostí	finanční správa	177,2	4 810
Daň z nemovitých věcí	finanční správa	373,5	110 425
Daň z nabytí nemovitých věcí	finanční správa	142,1	3 852

Druh daně, clo		Nedoplatky v mil. Kč	Počet aktivních subjektů s nedoplatky
Daň silniční	finanční správa	335,6	17 753
Odvod z loterií § 41b odst. 1	finanční správa	1,2	13
Odvod z loterií § 41b odst. 2, 3,4	finanční správa	1,1	4
Daň z hazardních her	finanční správa	247,8	480
Ostatní daně a poplatky	finanční správa	1 853,5	62 955
	celní správa	3 316,5	334 708
	celkem	5 170,0	397 663
z toho: dělená správa	celní správa	3 211,0	263 677
CELKEM ¹⁾		51 056,5	811 588
v tom: finanční správa		37 237,0	474 846
celní správa		13 819,5	336 742

¹⁾ Případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování.

Finanční správa evidovala daňové nedoplatky na vybraných druzích daní v celkové výši 37 237,0 mil. Kč. V porovnání s rokem 2021 došlo ke snížení o 1 519,0 mil. Kč (3,9 %). Nejvyšší nedoplatky, stejně jako v předchozích letech, byly v roce 2022 na DPH, a to v celkové výši 22 000,6 mil. Kč. Finanční správou bylo evidováno celkem o 101 226 daňových subjektů s nedoplatky (17,6 %) méně než v roce 2021. Na tuto změnu měl vliv zejména pokles daňových subjektů s nedoplatky na dani z nemovitých věcí, silniční dani, dani z příjmů fyzických osob.

Celní správa evidovala nedoplatky v celkové výši 13 819,5 mil. Kč u 336 742 subjektů. Meziročně došlo k nepatrnému zvýšení počtu subjektů s nedoplatky o 13 254 (4,1 %). Celková částka nedoplatků se meziročně navýšila o 106,6 mil. Kč (0,8 %).

Nejvyšší nedoplatky byly celní správou evidovány na spotřebních a energetických daních ve výši 9 760,7 mil. Kč, z toho nedoplatky na spotřební dani z minerálních olejů byly ve výši 4 918,8 mil. Kč. Další oblastí, která má na výši nedoplatků velký podíl, je oblast Ostatních daní a poplatků, jejíž součástí je dělená správa a příslušenství daní související s celním řízením v celkové hodnotě 3 316,5 mil. Kč. Na účtech dělené správy (včetně biopaliv) byly celní správou evidovány nedoplatky v částce 3 211,0 mil. Kč. Na úroveň nedoplatků mají velký podíl nedoplatky z pokut ve správním a v příkazním řízení. Jedním z faktorů zvyšujících úroveň nedoplatků pokut jsou opakované pokuty udělené Policií ČR cizím státním příslušníkům, mladistvým, nezaměstnaným a bezdomovcům. Tyto pokuty jsou prakticky nevymahatelné. Na výši nedoplatků, uložených například Českou obchodní inspekcí, mají značný vliv závazky firem, které se ocitly v insolvenčním řízení. V těchto případech nelze nedoplatky vymáhat a tyto navyšují celkovou úroveň nedoplatků.

Daňové a celní nedoplatky odepsané nebo zaniklé

Zainteresané rezortní organizace sledují dle své gesční odpovědnosti vývoj daňových a celních nedoplatků mimo jiné dle důvodu v členění na nedobytnost, prekluzi, zánik, odpis a obnovení.

Potenciálně nedobytné nedoplatky nemají fiskální efekt. Pro účely reálného zjištění aktiv příjmové stránky veřejných rozpočtů slouží odpis pohledávek. Ve statistických výstupech k odepsaným a opětovně oživeným nedobytným nedoplatkům se objemově projevují také úkony učiněné z důvodu potřeby realizace částečného odpisu nedobytných nedoplatků či za účelem změny stavu z nedobytných nedoplatků do stavu prekluze či zániku. Odpis nedoplatků pro nedobytnost nemá vliv na práva a povinnosti daňového subjektu.

TABULKA Č. 14: DAŇOVÉ A CELNÍ NEDOPLATKY ODEPSANÉ NEBO ZANIKLÉ DLE DŮVODU

k 31. 12. příslušného roku v mil. Kč

Důvod		2018	2019	2020	2021	2022
Nedobytnost	finanční správa	10 549,2	-10 891,8	-19 971,9	-21 901,2	-33 527,6
	celní správa ¹⁾	315,1	799,6	2 135,3	1 301,4	1 055,7
Prekluze	finanční správa	22 881,6	39 192,1	29 383,8	32 587,1	59 844,7
	celní správa	1 565,0	441,3	684,8	978,0	744,4
Zánik	finanční správa	325,3	934,3	151,2	293,6	835,4
	celní správa	-1,1	-592,1	-950,9	-982,3	-397,3
Odpis a obnovení	finanční správa	4 655,2	2 579,7	5 548,6	9 147,1	-10 038,9
	celní správa	0,1	0,0	-4,8	-3,3	-0,5

V případě, že hodnota odepsaných nedoplatků dle příslušného důvodu byla ve sledovaných letech „záporná“, došlo k tomu, že hodnota „obnovených/aktivovaných nedoplatků“ byla v uvedeném roce vyšší jak hodnota „nedoplatků odepsaných“.

¹⁾ Nedoplatky SPD a ekologických daní včetně dovozu v rámci celního řízení.

Finanční správa v roce 2022 evidovala odepsané nedoplatky z důvodu nedobytnosti dle § 158 DŘ a objemu opětovně aktivovaných odepsaných nedobytných nedoplatků ve výši 33 527,6 mil. Kč. U prekludovaných nedoplatků dle § 160 DŘ došlo ke zvýšení o 27 257,6 mil. Kč (83,6 %). Jedná se o nedoplatky, které nebylo možno v zákonné lhůtě vymoci, přičemž vliv na zvýšení těchto nedoplatků měl také dočasný útlum vymáhacích úkonů přerušujících běh lhůty pro placení daně po dobu pandemie způsobené šířením viru SARS-CoV-2. Dále došlo k zániku, odpisu a popření daňových pohledávek dle § 63 zákona č. 328/1991 Sb., dle § 311 a § 356 zákona č. 182/2006 Sb., a dle § 243 a § 264 DŘ v celkové částce 835,4 mil. Kč. Jedná se o navýšení oproti roku 2020 v částce 541,8 mil. Kč (184,5 %). Objem daňových nedoplatků odepsaných z důvodu zániku právnické osoby dle § 185 zákona č. 89/2012 Sb., a objemu obnovených neuspokojených pohledávek soudem dle § 209 zákona č. 89/2012 Sb. došlo ke snížení hodnoty na 10 038,9 mil. Kč. Objektivně lze předpokládat, že souvislost zániku některých právnických osob byla způsobena důsledky ekonomických dopadů pandemie způsobené šířením viru SARS-CoV-2.

Celní správa v roce 2022 odepsala pro nedobytnost nedoplatky v celkové výši 1 055,7 mil. Kč. Nejvyšší část těchto nedoplatků tvoří nedoplatky na SPD z tabáku a na SPD z lihu. U nedoplatků z důvodu zániku došlo ke snížení hodnoty o 585 mil. Kč (59,6 %). V roce 2021 došlo k zániku nedoplatků u jednoho subjektu ve výši 544,2 mil. Kč.

Zajištění a vymáhání nedoplatků

Finanční i celní správa využívá pro zajištění nedoplatků zákonem povolené zajišťovací instrumenty, jako jsou zástavní právo a zajištění daní. Následující tabulka obsahuje informace o zajištění daní zajišťovacími příkazy, zajištění daňových nedoplatků zřízením zástavního práva finanční správou, dále zajištění celního dluhu a zajištění spotřebních a energetických daní celní správou.

TABULKA Č. 15: ZAJIŠTĚNÍ A ZÁSTAVNÍ PRÁVO

k 31. 12. příslušného roku

Druh zajištění			2018	2019	2020	2021	2022
Zajištění daní	počet rozhodnutí	finanční správa	1 174	765	1 007	1 032	525
	částka v mil. Kč		1 472,5	558,8	519,6	727,4	692,1
Zástavní právo	počet rozhodnutí	finanční správa	11 394	10 796	4 360	6 299	8 131
	částka v mil. Kč		9 028,0	6 708,3	4 028,3	10 468,6	8 416,5
Zajištění celního dluhu	počet rozhodnutí	celní správa	898 248	1 423 484	1 671 791	1 265 053	833 547
	částka v mil. Kč		43 795,4	57 109,6	51 804,0	32 180,4	24 315,7
Zajištění spotřebních a energetických daní	počet rozhodnutí	celní správa	161 389	158 218	147 095	83 095	52 151
	částka v mil. Kč		230 538,8	239 761,5	276 520,8	142 870,9	115 291,5

Finanční správa vykazuje ve sledovaném období meziroční pokles počtu vydaných zajišťovacích příkazů o 507 příkazů (49,1 %). Počet daňových subjektů s vystaveným a doručeným zajišťovacím příkazem za rok 2022 dosáhl 136, což je meziročně o 106 daňových subjektů méně. Taktéž meziročně poklesla souhrnná částka, uvedená v zajišťovacích příkazech vydaných v průběhu roku 2022 na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň, a to o 35,3 mil. Kč (4,9 %). Meziročně je vykazován nižší objem úhrad ze zajištění, a to o 17,5 mil. Kč (o 7,4 %). U zajištění daňových nedoplatků na daních a příslušenství daní zřízením zástavního práva správcem daně byl meziročně zaznamenán nárůst počtu vydaných rozhodnutí o 1 832 (29,1 %). Celkový objem zajištěných pohledávek, uvedených v předmětných rozhodnutích, poklesl o 2 052,1 mil. Kč (19,6 %). Hodnoty zajištění daňových nedoplatků na daních a příslušenství daní zřízením zástavního práva správce daně vypovídají o pozvolném návratu situace v této oblasti před obdobím poznamenané pandemií.

Celní správa k zajištění celního dluhu na úhradu cla, daně a poplatků vybíraných celními orgány při dovozu využívá instrumentu poskytnutí jistoty, která se skládá v hotovosti nebo na účet celního úřadu, ručením nebo zřízením zástavního práva. Výši zajištění celního dluhu ovlivňují dva faktory,

kterými jsou změna sazeb cla spolu s implementací nové legislativy a Celní kodex Unie. V roce 2022 bylo vydáno celkem 833 547 rozhodnutí v souhrnné výši zajištěné částky 24 315,7 mil. Kč. Hodnota se oproti předešlému roku snížila, a to o 7 864,7 mil. Kč (24,4 %).

Pro zajištění daně vůči možnosti vzniku daňových nedoplatků, které vznikají při nelegálním nakládání s vybranými výrobky uvedenými do režimu podmíněného osvobození od daně, využívají orgány celní správy buďto formu umístění vybraných výrobků do daňových skladů nebo jsou tyto výrobky dopravovány v určitém režimu. Celní správa v roce 2022 vydala celkem 52 151 rozhodnutí o zajištění daně či zajištění doprav a kaucí v úhrnné částce 115 291,5 mil. Kč. V porovnání s rokem 2021 bylo v roce 2022 zajištěno o 27 579,4 mil. Kč méně (19,3 %).

Vymáhání daňových a celních nedoplatků

Následující tabulka znázorňuje celkový počet případů a souhrnnou vymáhanou částku k vymáhaným nedoplatkům. Je zde také znázorněn počet případů a souhrnná částka vymožených (případně částečně vymožených) nedoplatků. Případem u vymáhaných nedoplatků se rozumí počet pohledávek. U vymožených nedoplatků se jedná, podle způsobu vymáhání, o počet exekučních příkazů, přihlášek do výkonu rozhodnutí soudem, pohledávek předaných k vymáhání soudním exekutorům, pohledávek přihlášených do insolvenčního řízení nebo pohledávek přihlášených do veřejné dražby.

TABULKA Č. 16: DAŇOVÉ NEDOPLATKY VYMÁHANÉ A VYMOŽENÉ

k 31. 12. příslušného roku

Druh nedoplatku			2018	2019	2020	2021	2022
Nedoplatky vymáhané	počet případů	finanční správa	2 338 316	2 261 475	2 217 247	2 194 159	2 028 700
		celní správa	634 054	656 685	829 411	926 948	1 029 111
	částka v mil. Kč	finanční správa	30 912,3	25 767,7	25 533,6	24 789,5	23 098,2
		celní správa	17 203,4	18 083,1	23 510,1	25 117,8	28 586,5
Nedoplatky vymožené	počet případů	finanční správa	746 609	669 118	480 138	480 866	692 419
		celní správa	246 744	327 104	510 507	541 986	629 979
	částka v mil. Kč	finanční správa	12 896,4	14 223,3	8 754,7	8 988,0	13 629,8
		celní správa	964,6	1 174,8	2 122,2	2 271,7	2 720,0

Daňové nedoplatky vymáhané a vymožené neobsahují údaje o částkách a počtech případů zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň podle § 167 až 169 DŘ a § 103 zákona o DPH a zajišťovacích a uhrazovacích exekucích.

Finanční správa může vymáhat nedoplatek daňovou exekucí, zabezpečit vymáhání nedoplatku prostřednictvím soudního exekutora, popřípadě jej uplatnit v insolvenčním řízení nebo přihlásit jej do veřejné dražby. Nejvíce využívaným a nejefektivnějším exekučním prostředkem je dlouhodobě daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb. K 31. 12. 2022 evidovala finanční správa 2 028 700 případů nedoplatků předaných k vymáhání v celkové hodnotě

23 098,2 mil. Kč. Meziročně tento objem poklesl o 1 691,3 mil. Kč (6,8 %). V průběhu roku 2022 bylo všemi dostupnými prostředky vybráno a vymoženo 13 629,8 mil. Kč, což je o 4 641,8 mil. Kč (51,6 %) více, než v roce 2021. Na tomto výsledku se projevil postupný návrat vymáhací činnosti finanční správy ke stavu před pandemií způsobenou šířením viru SARS-CoV-2.

Celní správa při vymáhání nedoplatků z dovozu zboží využívá všechny možnosti sloužící k vymáhání. Jsou jimi zejména uplatňování celního dluhu na ručiteli, zjišťování bankovních účtů dlužníků, zjišťování majetku dlužníků prostřednictvím katastrálního úřadu (nemovitý majetek), zjišťování údajů v evidenci motorových vozidel (movitý majetek), spolupráce s finančními úřady v případě přeplatků evidovaných u poplatníka, uplatnění zástavního práva. Nejvíce nedoplatků je vymoženo z exekucí na peněžní prostředky. Meziročně došlo k nárůstu evidovaných nedoplatků k vymáhání o 3 468,7 mil. Kč (13,8 %). Celkově bylo celní správou za rok 2022 vymoženo 629 979 případů v částce 2 720 mil. Kč. V meziročním srovnání se jedná o zvýšení vymožené částky o 448,3 mil. Kč (19,7 %).

7. DAŇOVÉ A CELNÍ ÚLEVY

V souladu s příslušnými ustanoveními DŘ je správce daně oprávněn poskytnout daňovému subjektu, na základě jeho žádosti nebo z moci úřední, úlevu, která má povahu posečkání daně či povolení splátek, prominutí daně nebo jejího příslušenství.

Vzhledem k rozvolnění opatření přijatých v předchozích letech v souvislosti s virem SARS-CoV-2 došlo v roce 2022 k poklesu výše povoleného posečkání a splátek a stejně tak k poklesu prominutého příslušenství a daně.

Posečkání daně a povolení splátek

Tradičním instrumentem umožňujícím úhradu daně a příslušenství je posečkání daně a povolení splátek. Využívá se stanovení náhradní lhůty splatnosti nebo rozložení splatné daně do splátek. Pro uplatnění úlev jsou zohledňovány sociální a hospodářské aspekty, přičemž rozhodující je vždy správní uvážení v konkrétním případě. Podmínkou vyhovění žádosti o posečkání je splnění přísných podmínek pro splácení daňového dluhu, které správci daně či cla důsledně kontrolují. V případě, že daňový subjekt řádně a včas neplní ujednané podmínky, správce daně či cla rozhodnutí o úlevě zruší a dluh vymáhá.

TABULKA Č. 17: DAŇOVÉ ÚLEVY – POSEČKANÁ DAŇ

k 31. 12. 2022 v mil. Kč

Druh daně		Výše povoleného posečkání/splátek	Výše neuhrazeného posečkání/splátek
Daň z přidané hodnoty	finanční správa	3 523,0	1 586,0
	celní správa	0,1	0,1
	celkem	3 523,1	1 586,1
Daně spotřební a energetické	finanční správa	0,0	0,0
	celní správa	32,5	14,9
	celkem	32,5	14,9
v tom:	minerální oleje	4,0	1,8
	tabák	13,3	13,1
	surový tabák	0,0	0,0
	zahříváné tabákové výrobky ¹⁾	0,0	0,0
	líh	15,2	0,0
	pivo	0,0	0,0
	víno	0,0	0,0
	elektrina	0,0	0,0
	zemní plyn	0,0	0,0
	pevná paliva	0,0	0,0

Druh daně		Výše povoleného posečkáni/splátek	Výše neuhrazeného posečkáni/splátek
Daň z příjmů právnických osob	finanční správa	980,3	366,9
Daň z příjmů fyzických osob		366,4	206,6
v tom: podávajících daňová tvrzení	finanční správa	313,1	167,9
ze závislé činnosti		53,3	38,7
Daň z příjmů – zvláštní sazba	finanční správa	2,8	1,5
Daň dědická	finanční správa	0,0	0,0
Daň darovací	finanční správa	13,2	13,2
Daň z převodu nemovitostí	finanční správa	1,2	0,7
Daň z nemovitých věcí	finanční správa	4,9	0,7
Daň z nabytí nemovitostí	finanční správa	21,9	6,2
Daň silniční	finanční správa	25,9	7,1
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	finanční správa	0,0	0,0
Odvod z loterií	finanční správa	1,0	0,0
Daň z hazardních her	finanční správa	665,8	263,9
	finanční správa	1 741,4	1 011,8
Ostatní daně a poplatky	celní správa	128,9	89,9
	celkem	1 870,2	1 101,7
z toho: dělená správa		128,2	89,3
CELKEM ²⁾		7 509,3	3 569,5
v tom: finanční správa		7 347,8	3 464,6
celní správa		161,4	104,8

¹⁾ S účinností od 1. 1. 2019 byla zavedena spotřební daň ze zahřívání tabákových výrobků.

²⁾ Případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování a případné výpočtové rozdíly prezentovaných relativních a absolutních hodnot souvisí se stanovenou metodikou jejich propočtů, při které se používají údaje v řádech Kč. Uvedené související rozdíly se mohou vyskytnout i v textové části.

V uplynulém období dosáhla celková výše povoleného posečkáni a splátek hodnoty 7 509,3 mil. Kč. Oproti roku 2021 došlo k poklesu hodnoty o 2 443,1 mil. Kč (24,5 %). Neuhrzeno bylo k 31. 12. 2022 celkem 3 569,5 mil. Kč, tedy 47,5 % z celkové částky posečkáni daně a povolení splátek. Nejvyšší podíl na celkové hodnotě posečkáni měla, stejně jako v předchozích letech, DPH, a to 46,9 %. Meziročně bylo zaznamenáno snížení její celkové hodnoty o 1 659,1 mil. Kč (32,0 %). U **finanční správy** dosáhla celková výše posečkáni a povolení splátek hodnoty 7 347,8 mil. Kč. Oproti roku 2021 bylo zaznamenáno snížení celkové hodnoty o 2 262,7 mil. Kč (23,5 %). Dlouhodobě nejvýznamnější podíl na celkové hodnotě povoleného posečkáni a povolení splátek má DPH s podílem ve výši 47,9 %. U **celní správy** došlo v roce 2022 k poklesu úrovně posečkáni daně a povolení splátek oproti roku 2021 na 161,4 mil. Kč, tedy o 180,6 mil. Kč (o 52,8 %). Vliv na tento pokles mělo snížení vládou přijatých opatření k zabránění šíření viru SARS-CoV-2. Největší podíl posečkané daně tvořily ostatní daně a poplatky, a to ve výši 79,9 %.

Prominutí daně a příslušenství daně

V souladu s DŘ je možné, ale zcela výjimečné, prominout daň. Je možné tak učinit pouze pro dotčenou skupinu daňových subjektů, například v případě mimořádných, zejména živelních událostí. Příslušenstvím daní se rozumí úroky, penále, pokuty a náklady řízení.

TABULKA Č. 18: POSKYTNUTÉ ÚLEVY – POSEČKÁNÍ A PROMINUTÍ DANÍ A CEL

k 31. 12. příslušného roku v mil. Kč

	2018	2019	2020	2021	2022
Posečkání/splátky	10 709,9	6 503,6	8 932,5	9 955,8	7 519,2
v tom: finanční správa	10 676,3	6 445,4	8 556,6	9 610,5	7 347,8
celní správa	33,6	58,2	375,9	345,3	171,4
Prominuté příslušenství	554,0	1 022,7	3 713,6	1 099,7	433,2
v tom: finanční správa	554,0	1 022,7	3 713,6	1 099,7	433,2
celní správa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prominuté daně	387,9	492,4	330,4	34,3	19,2
v tom: finanční správa	387,9	492,4	330,4	34,3	19,2
celní správa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování a případné výpočtové rozdíly prezentovaných relativních a absolutních hodnot souvisí se stanovenou metodikou jejich propočtů, při které se používají údaje v řádech Kč. Uvedené související rozdíly se mohou vyskytnout i v textové části.

Celková výše posečkání daně a povolení splátek dosáhla v roce 2022 hodnoty 7 519,2 mil. Kč. Meziročně došlo k poklesu o 2 436,6 mil. Kč (24,5 %). **Celní správou** bylo oproti roku 2021 rozhodnuto o povolení posečkání nebo splátek na základě žádosti subjektu o 173,9 mil. Kč (50,4 %) méně, a to především z důvodu vládou přijatých opatření k zabránění šíření viru SARS-CoV-2 v roce 2020 a 2021.

Další nástroje byly uplatněny pouze u **finanční správy**, kde celková výše prominutí příslušenství dosáhla hodnoty 433,2 mil. Kč. V porovnání s rokem 2021 bylo zaznamenáno snížení hodnoty o 666,5 mil. Kč (60,6 %). Celková výše evidovaného prominutí daně a prominutí dalších příjmů dosáhla hodnoty 19,2 mil. Kč. Meziročně tak poklesla o 15,1 mil. Kč (44,0 %).

8. OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

V rámci daňového řízení má daňový subjekt možnost využít, za zákonem stanovených podmínek, opravného prostředku proti rozhodnutí správce daně. V případě řádného opravného prostředku se využívá odvolání či rozklad, v případě mimořádného opravného prostředku se využívá návrh na obnovu řízení. Pokud správce daně po předběžném posouzení dospěje k názoru, že rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právním předpisem, může využít dozorčího prostředku, kterým je nařízení obnovy řízení a nařízení přezkoumání rozhodnutí.

TABULKA Č. 19: ŘÁDNÉ OPRAVNÉ PROSTŘEDKY PODLE DRUHU PŘÍJMU A VÝSLEDKU ŘÍZENÍ – FINANČNÍ SPRÁVA

k 31. 12. 2022

Druh příjmu	Počet odvolání podaných v		FÚ – počet vedených řízení a způsob vyřízení			OFŘ – počet vedených řízení a způsob vyřízení				
	předch. období a k 1. 1. 2022 nevyřízených	sledovaném období	vyhověno	zastaveno	zamítnuto	vyhověno sporné částce	vyhov. ve prospěch DS a rozdílně od sporné částky ¹⁾	rozhodnuto v neprospěch DS na spornou částku ²⁾	zastaveno (vzato zpět)	zamítnuto
Daň z přidané hodnoty	2 963	3 705	735	262	164	894	512	43	23	1 783
Daň z příjmů právnických osob	645	479	85	40	9	63	109	16	7	227
Daň z příjmů fyzických osob	431	418	149	53	12	58	77	11	1	138
v tom: podávajících daňová tvrzení	336	353	128	36	12	52	74	11	1	100
ze závislé činnosti	95	65	21	17	0	6	3	0	0	38
Daň z příjmů zvláštní sazba	68	51	7	2	2	7	3	0	0	37
Daň z nemovitých věcí	81	67	29	18	1	12	49	4	0	14
Daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí	31	0	0	0	0	2	0	0	0	15
Daň z nabytí nemovitých věcí	22	5	1	0	0	4	5	1	0	12
Daň silniční	47	54	22	6	5	4	7	2	0	18
Daň z hazardních her	168	212	0	5	0	1	1	0	1	204
Ostatní ³⁾	-	-	-	-	-	50	72	11	0	116
CELKEM	4 456	4 991	1 028	386	193	1 095	835	88	32	2 564

¹⁾ Vyhověno ve prospěch DS a rozdílně od sporné částky: počet odvolání, kterým bylo vyhověno částečně nebo nad rámec sporné částky.

²⁾ Rozhodnuto v neprospěch DS na spornou částku: počet odvolání, o kterých bylo rozhodnuto v neprospěch daňového subjektu a vyměřená (doměřená) částka po odvolacím řízení je vyšší, než částka v odvoláním napadeném platebním výměru.

³⁾ Ostatní: dle ZKB, ZRP a DŘ (u FÚ nevidováno).

V roce 2022 vedly orgány **finanční správy** celkem 9 447 odvolacích řízení. Meziročně klesl počet řízení o 198 řízení (o 2,1 %). Řízení, která nebyla k 1. 1. 2022 vyřízena, bylo celkem 4 456. Ke konci sledovaného období bylo vyřízeno celkem 6 221 odvolacích řízení (65,8 %). Naopak nebylo vyřízeno celkem 3 226 odvolacích řízení (34,1 %). Oproti roku 2021 došlo k poklesu počtu nevyřízených odvolání o 15,6 %. Na úrovni finančního úřadu bylo z celkového počtu řízení vyřízeno celkem 1 607 odvolání (14,7 %), na úrovni Odvolacího finančního ředitelství se jednalo o 4 614 odvolání (48,1 %). Nejvyšší počet odvolání byl, jako v předchozích letech, zaznamenán u DPH, a to 6 668 odvolání (70,6 %).

TABULKA Č. 20: ŘÁDNÉ OPRAVNÉ PROSTŘEDKY PODLE DRUHU PŘÍJMU A VÝSLEDKU ŘÍZENÍ – CELNÍ SPRÁVA

k 31. 12. 2022

Druh příjmu	Počet vedených řízení a způsob vyřízení					
	Počet odvolání podaných v		vyhověno	zastaveno	zamítnuto	z toho k 31. 12. 2022 nevyřízených
předch. období a k 1. 1. 2022	nevyřízených sledovaném období					
Daň z přidané hodnoty	0	0	0	0	0	0
Clo	602	935	329	1	681	526
Spotřební daně	467	1 475	124	1	1 613	204
Správní trestání	225	237	80	1	206	175
Placení	425	3 306	171	4	2 886	670
Ekodaně	215	606	392	0	56	373
Ostatní	26	90	25	0	67	24
CELKEM	1 960	6 649	1 121	7	5 509	1 972

Orgány celní správy vedly v roce 2022 celkem 8 609 odvolacích řízení, což je o 3 123 odvolacích řízení (56,9 %) více než v předchozím roce. Vyřízených odvolacích řízení ve sledovaném období bylo celkem 6 637 (77,1 %), nevyřízených pak 1 972 (22,9 %). Počet nevyřízených odvolání byl téměř totožný s rokem 2021, kdy bylo nevyřízených 1 960 odvolání. Nejvyšší počet odvolání byl zaznamenán u placení daní, a to 3 731 odvolání (43,3 %). Do této kategorie je zahrnuto mimo jiné i rozhodování o vrácení spotřební daně, u kterých došlo k velkému nárůstu počtu rozhodnutí opravných a dozorčích prostředků (401,2 %) v oblasti rozhodování o vrácení spotřební daně z minerálních olejů osobám užívajícím tyto oleje pro výrobu tepla (§ 56 zákona 353/2003 Sb.), kdy bylo v mnoha případech rozhodováno o nárocích uplatňovaných přímo fyzickými osobami namísto právnických osob, které v minulosti uplatňovaly nároky sdruženě za velký počet fyzických osob.

Opravné a dozorčí prostředky – finanční správa

TABULKA Č. 21: PŘEHLED O OPRAVNÝCH A DOZORČÍCH PROSTŘEDCÍCH (VČETNĚ SOUDNÍHO PŘEZKUMU) PROTI ROZHODNUTÍM O STANOVENÍ DANĚ NA ZÁKLADĚ DAŇOVÉ KONTROLY

K 31. 12. 2022

Druh daně	Uplatněné OPDP ve sledovaném období ¹⁾		Způsob vyřízení OPDP		
	počet	počet	vyhověno ²⁾ změna daně v mil. Kč	změna ztráta v mil. Kč	zamítnuto/ potvrzeno/ zastaveno/ odmítnuto ³⁾ počet
Daň z přidané hodnoty	3 447	1 469	-930,1	-	1 918
Daň z příjmů právnických osob	385	220	-1 203,5	20,2	234
Daň z příjmů fyzických osob	200	145	-44,5	1,3	121
v tom: podávajících daňová tvrzení	173	130	-40,0	1,3	83
ze závislé činnosti	27	15	-4,5	-	38
Daň z příjmů - zvláštní sazba	41	10	-86,0	-	39
Daň z nemovitých věcí	10	7	0,0	-	3
Daň z nabytí nemovitých věcí	0	0	0,0	-	0
Daň silniční	8	1	0,0	-	13
Daň z hazardních her	46	1	-0,1	-	10
CELKEM ⁴⁾	4 137	1 853	-2 264,2	21,5	2 338

¹⁾ Počet odvolání dle § 109 odst. 3 DŘ, rozhodnutí o povolení/nařízení obnovy řízení dle § 119 odst. 1 a 3 DŘ, rozhodnutí o nařízení přezkoumání rozhodnutí dle § 121 odst. 1 DŘ, soudních žalob a kasačních stížností.

²⁾ Vyhověno (i jen částečně) na základě rozhodnutí o odvolání dle § 113 odst. 1 písm. a) nebo b) DŘ nebo § 116 odst. 1 písm. a) nebo b) DŘ, rozhodnutí v obnoveném řízení dle § 120 DŘ, rozhodnutí v přezkumném řízení dle § 123 odst. 5 DŘ nebo § 124 DŘ a rozhodnutí soudu.

³⁾ Zamítnuto/potvrzeno/zastaveno/odmítnuto na základě rozhodnutí o odvolání dle § 113 odst. 1 písm. c) DŘ nebo § 116 odst. 1 písm. c) DŘ, rozhodnutí v obnoveném řízení dle § 120 DŘ, rozhodnutí v přezkumném řízení dle § 123 odst. 5 DŘ, dále dle § 106 odst. 1 písm. a), c), d), e) nebo f) DŘ, § 110 odst. 2 DŘ, § 111 odst. 3 DŘ, § 112 odst. 3 DŘ, § 243 odst. 2 DŘ a na základě rozhodnutí soudu.

⁴⁾ Případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování.

Od roku 2022 je ve Zprávě sledován přehled o opravných a dozorcích prostředcích proti rozhodnutím o stanovení daně na základě daňové kontroly. Opravné a dozorčí prostředky neboli prostředky ochrany daňových subjektů, jsou členěny dle počtu podaných a vyřízených prostředků včetně způsobu jejich vyřízení. Kromě počtu prostředků ochrany je vykazováno také finanční vyjádření úspěšně podaných prostředků ochrany z pohledu daňových subjektů, a to v členění na změnu daně po daňové kontrole (tedy její snížení po podaném prostředku ochrany) a na změnu daňové ztráty (tedy zvýšení uplatněné daňové ztráty na základě prostředku ochrany).

9. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Mezinárodní spolupráce ve finanční správě

Mezinárodní výměna informací v oblasti přímých daní

Mezinárodní výměna informací v oblasti přímých daní probíhá formou výměny informací na dožádání, spontánní výměny informací (výměna informací z vlastního podnětu) a automatické (pravidelné) výměny informací. Finanční správa využívá všechny uvedené formy výměny informací, a to podle zákona č. 164/2013 Sb., do kterého byla transponována evropská legislativa, a to směrnice Rady č. 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice Rady č. 77/799/ES, která již byla několikrát novelizována. Poslední novela zákona č. 164/2013 Sb. vyšla ve Sbírce zákonů jako zákon č. 373/2022 Sb., který představuje transpozici směrnice Rady (EU) 2021/214, tzv. DAC7, která s účinností od 1. 1. 2023 zavádí automatickou výměnu informací o příjmech uživatelů některých digitálních platforem.

TABULKA Č. 22: MEZINÁRODNÍ VÝMĚNA INFORMACÍ V OBLASTI PŘÍMÝCH DANÍ

k 31. 12. 2022

Výměna informací	Na dožádání a spontánní	Přímá přeshraniční spolupráce	GATCA	Rulings	CbCR	DAC6
Přijaté	407	22	1 158 958	99	52	185
Odeslané	447	16	1 293 054	49	22	31

Finanční správa v roce 2022 obdržela celkem 407 žádostí a odeslala celkem 447 žádostí o výměnu informací a spontánních výměn. Nejčastěji dožádanými státy byly Německo, Slovensko, Polsko a Rakousko.

FS obdržela 1 158 958 záznamů v rámci automatické výměny informací o finančních účtech (GATCA), a to od 97 zúčastněných států. V rámci GATCA ČR odeslala 1 293 054 záznamů do 80 států. V rámci výměny informací o tzv. rulings obdržela FS ze zahraničí celkem 99 rozhodnutí a odeslala celkem 49 rozhodnutí. Na základě automatické výměny informací oznamovaných nadnárodními skupinami podniků, tzv. Zpráv podle zemí (CbCR), ČR obdržela oznámení z 52 států a sama odeslala oznámení do 22 států. Na základě automatické výměny informací o přeshraničních uspořádáních, která se mají oznamovat (DAC6) ČR v roce 2022, obdržela ze zahraničí celkem 185 záznamů a do zahraničí bylo odesláno celkem 31 záznamů.

Mezinárodní pomoc při vymáhání některých finančních pohledávek

Mezinárodní pomoc při vymáhání se poskytuje na základě zákona č. 471/2011 Sb. Jedná se o pohledávky z daní, cel a některých dalších příjmů veřejných rozpočtů. Pomoc se poskytuje ve formě vymáhání nebo zajištění pohledávky, poskytnutí informace nebo doručení dokumentu souvisejících s vymáháním nebo zajištěním pohledávky.

TABULKA Č. 23: MEZINÁRODNÍ POMOC PŘI VYMÁHÁNÍ

k 31. 12. 2022

Žádosti	O informace	O doručení	O vymáhání
Počet zahraničních žádostí	306	29	363
Vymoženo v mil. Kč	-	-	164,0
Počet tuzemských žádostí	69	19	453
Vymoženo v mil. Kč	-	-	18,9

V roce 2022 byl zaznamenán výrazný nárůst částek vymožených českými finančními úřady na základě obdržených žádostí o vymáhání pohledávky ze zahraničí. Tato částka činila celkem 164,0 mil. Kč, z čehož celkem 5 vyřizovaných žádostí tvořilo výtěžek přesahující 117,2 mil. Kč.

Zdaňování nadnárodních podniků, převodní ceny

Evropská unie a OECD společně hledají řešení pro správné stanovení základu daně u nadnárodních společností a jeho minimálního zdanění, což je i předmětem aktivního zájmu a sledování ze strany finanční správy.

V uplynulém roce zveřejnila finanční správa na svých internetových stránkách několik dokumentů k tématu převodních cen. V roce 2022 se v oblasti mezinárodního zdaňování pracovalo na nové podobě zdanění „digitální ekonomiky“, která zahrnuje dva Pilíře. Dokončení prací na Pilíři 1, který obsahuje další dvě samostatné části, se očekává v roce 2023. Pravidla minimálního zdanění z Pilíře 2, byly přeneseny i do Směrnice EU, jejíž projednávání probíhalo v roce 2022. Současně je připravován tuzemský zákon, který obsahuje pravidla zdanění nadnárodních korporací přijatých v globálním měřítku.

Finanční správa v roce 2022 řešila 46 případů mezinárodních dohodovacích řízení vztahujících se k zamezení dvojímu zdanění a 9 nových žádostí, kdy bylo subjekty požádáno o závazné posouzení, jež bude posuzováno bilaterálně (oběma zainteresovanými daňovými správami). Finanční správa obdržela 31 žádostí o závazné posouzení způsobu, jakým byla vytvořena cena sjednávaná mezi spojenými osobami, nebo způsobu určení základu daně z činností daňového nerezidenta vykonávaných prostřednictvím stálé provozovny.

Mezinárodní spolupráce při správě daně z přidané hodnoty

Oblast je upravována zákonem o DPH a dále Nařízením Rady (EU) č. 904/2010 o správní spolupráci a boji proti podvodům v oblasti daně z přidané hodnoty a navazujícími předpisy. Základním informačním zdrojem je databáze VIES, která mimo jiné zpřístupňuje státům EU údaje ze souhrnných hlášení.

TABULKA Č. 24: MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE PŘI SPRÁVĚ DANĚ Z PŘIDANÉ HODNOTY

k 31. 12. 2022

Výměna informací	Na dožádání a spontánní	Přímá přeshraniční spolupráce	VAT refund	Se třetími zeměmi
Přijaté	1 889	74	30 794	7
Odeslané	2 572	56	26 418	50

Režim jednoho správního místa, dříve MOSS, se od 1. 7. 2021 změnil na OSS a výrazně přibýlo transakcí, u nichž je možné tento systém využít. V OSS bylo k 31. 12. 2022 registrováno 3 614 subjektů v režimu EU, 8 subjektů v režimu mimo EU a 30 dovozců a 4 zprostředkovatelé v režimu dovozního OSS. Prostřednictvím tohoto režimu byla pro ČR vybrána daň z jiných členských států ve výši 286,0 mil. EUR a naopak do jiných členských států z ČR odesláno celkem 217,7 mil. EUR.

Mezinárodní spolupráce daňových správ

Rok 2022 byl ve znamení rušení protipandemických opatření jednotlivými státy, což vedlo k postupnému oživení v oblasti mezinárodní spolupráce daňových správ. Jednání byla realizována distanční (on–line) nebo hybridní formou (prezenčně i on–line).

Evropská organizace daňových správ (IOTA) uspořádala celkem 26 akcí. Možnosti zúčastnit se využilo 50 zástupců finanční správy.

V rámci programu Fiscalis se uskutečněných akcí zúčastnilo prezenční formou 31 pracovníků, distanční formou 114 pracovníků finanční správy. Dále v roce 2022 došlo v rámci programu Fiscalis ke vzniku nového evropského uskupení - EU AIAC Community, které slouží k podpoře a propagaci používání nástrojů pokročilé mezinárodní správní spolupráce. Každý z členských států EU má v této komunitě jednoho až dva zástupce. Předsedkyní této komunity byla zvolena zástupkyně ČR, což kromě řízení a koordinace obsahuje i komunikaci s EK a externími partnery, včetně nečlenských států EU. ČR byla aktivní i na poli automatické výměny informací a nominovala svého zástupce do expertního týmu na automatickou výměnu informací u přímých daní – ET DATANA. Tento expertní tým je zaměřen na vývoj nástroje k lepší analýze dat z přímých daní získaných

v rámci automatické výměny informací v souladu se směrnicí Rady EU o správní spolupráci v oblasti daní.

Mezinárodní spolupráce v celní správě

Mezinárodní dohody

V roce 2022 bylo dokončeno vnitrostátní projednávání Mezinárodní úmluvy o vzájemné správní pomoci při předcházení, šetření a potlačování celních deliktů. Obě komory Parlamentu ČR vyslovily souhlas s návrhem na ratifikaci této úmluvy a prezident ji dne 15. 9. 2022 ratifikoval. Dne 21. 4. 2023 byla úmluva vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv.

Zastupování ČR v přípravných orgánech Rady EU, Evropské komisi, agenturách EU a jiných mezinárodních organizacích

Celní správa zajišťuje a koordinuje prosazování zájmů ČR v rámci dvou přípravných orgánů Rady EU – Pracovní skupině pro celní unii (CUWP) a Pracovní skupině pro prosazování práva – oblast cel (LEWP – C). Význam této činnosti v roce 2022 výrazně vzrostl v druhé polovině roku, kdy se ČR ujala předsednictví v Radě EU.

Na zasedání CUWP v první polovině roku byl dokončen legislativní proces k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje prostředí jednotného celního portálu EU a kterým se mění nařízení (EU) č. 952/2013 platné od prosince 2022.

České předsednictví aktivně řešilo situaci vyvolanou válečným konfliktem mezi Ruskem a Ukrajinou v celní oblasti, jednalo se zejména o legalizaci postupu umožňující přístup Ukrajiny k Úmluvě o společném tranzitu k 1. 10. 2022, pozastavení cel na dusíkatá hnojiva, posilování spolupráce v boji proti nezákonnému obchodování se zbraněmi a dalším vojenským materiálem. Dalšími tématy, která byla během předsednictví projednávána, byla například otázka fiskální a nefiskální úlohy celních správ, zvyšování povědomí celníků provádějících kontrolní činnosti o nebezpečí spojeném se syntetickými opioidy.

Mezinárodní spolupráce v celní oblasti a pátrání

V rámci této specifické mezinárodní spolupráce je hlavním úkolem podpora celních útvarů vymáhajících právo při výměně informací v rámci trestního prověřování a celního řízení. Dále pak prosazování zájmů útvarů celní správy v rámci pracovních skupin, např. LEWP – C, a dalších mezinárodních organizací nebo agentur, např. WCO, Europol nebo OLAF. V rámci českého předsednictví bylo zorganizováno celkem šest jednání LEWP – C, z toho jedno bylo společné se sesterskou policejní formací (LEWP – Police).

Celní správa zajišťuje výměnu zejména operativních informací se zahraničními partnery, jak pro řízení vedená útvary pátrání celní správy, tak pro zahraniční orgány vymáhající právo.

V rámci této spolupráce je celní správa zapojena do činnosti na společných centrech policejní a celní spolupráce a současně prostřednictvím styčného důstojníka Celní správy v Německu a styčného důstojníka Celní správy při Europolu.

Mezinárodní spolupráce v oblasti spotřebních daní

Tato mezinárodní spolupráce se řídí nařízením Rady EU č. 389/2012 o správní spolupráci v oblasti spotřebních daní a zaměřuje se na žádosti o mezinárodní spolupráci, doručení písemností v rámci daňového řízení, legislativní dotazy v oblasti spotřebních daní, spontánní informace, ověření míst přímého dodání, zprávy o kontrolách a zprávy o událostech v rámci dopravy (v tabulce dále jen „výměna informací“). V roce 2022 pokračovala činnost v rámci ECWP, pracovní skupiny EK se zaměřením na vývoj celoevropského systému EMCS, který se dnem 13. 2. 2023 rozšiřuje o evidenci a monitoring doprav vybraných výrobků ve volném daňovém oběhu. Úzká spolupráce v rámci výměny informací pokračovala nejenom v oblasti zvláštních minerálních olejů, ale také v oblasti dopravy tabáku a tabákových výrobků v rámci rozšířených pracovních skupin zemí V4. Celní správa je od roku 2022 zastoupena ve dvou nových projektových skupinách EK. Jedna je zaměřena na řešení problematiky zasilání vybraných výrobků konečným spotřebitelům z jiných členských států EU, druhá analyzuje rizikové faktory v dopravách alkoholických nápojů napříč územím EU.

TABULKA Č. 25: MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE V OBLASTI SPOTŘEBNÍCH DANÍ

k 31. 12. 2022

Výměna informací	Počet žádostí
Přijaté	402
Odeslané	2 294

Mezinárodní projekty

Program Customs (Clo) je akčním programem pro spolupráci v oblasti cel v EU na období let 2021–2027. Cílem programu je podporovat celní unii a celní orgány při ochraně finančních a hospodářských zájmů EU a jejích členských států, dále ochrana Unie před nekalým a nezákonným obchodem. K naplňování těchto cílů patří příprava a jednotné provádění celních předpisů, celní spolupráce, inovace v oblasti celních politik, upevňování správních kapacit a kapacit v oblasti informačních technologií. Programové cíle a hlavní programové priority byly v roce 2022 uskutečňovány prostřednictvím zapojování zástupců celních orgánů do projektových skupin a expertních týmů, účastí na workshopech a seminářích, či monitorovacích misích zaměřených na praktické provádění unijních právních předpisů. Celní správa se zapojila do tří odborných týmů,

které jsou zvláštním nástrojem programů s vlastním rozpočtem, sdružujícími odborné znalosti a dovednosti pro plnění různých úkolů.

10. INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE

Informační technologie ve finanční správě

Automatizovaný daňový informační systém

V roce 2022 byly provedeny úpravy v systému ADIS na základě přijatých legislativních změn v daňové oblasti. Do úloh ADIS a do integrovaného daňového rozhraní, pomocí kterého je realizována výměna informací o poplatnících v paušálním režimu s Všeobecnou zdravotní pojišťovnou a Českou správou sociálního zabezpečení, byla zapracována novela paušální daně.

Další změny se týkaly odstranění vad podání úroků a pokut. Na základě změn u daní z příjmů, srážkové daně a DPH byly upraveny elektronické formuláře na portálu MOJE daně a přizpůsobeny algoritmy systému. Na základě novely zákona č. 182/2006 Sb. byly zpracovány nové verze formulářů k pohledávkám.

Ostatní informační systémy

V oblasti evidence tržeb byly v souvislosti s přijetím zákona č. 458/2022 Sb. k 1. 1. 2023, realizovány úpravy k ukončení přijímání a zpracování zasílaných datových zpráv o tržbách a zablokována možnost generování certifikátů. Pro poplatníky zůstane do konce roku 2023 přístupná aplikace Správa údajů evidence tržeb na portálu MOJE daně, pro správce daně zůstane aplikace Evidence tržeb přístupná 3–10 let.

Dne 1. 7. 2022 nabyl účinnosti zákon č. 142/2022 Sb., který se zpětnou účinností od 1. 1. 2022 přinesl zásadní změny do zdanění vozidel a správy silniční daně, což vedlo nutně k úpravě formuláře daňového přiznání k dani silniční a s tím souvisejících pokynů k vyplnění.

Na internetových stránkách portálu MOJE daně byly provedeny další úpravy v oblasti přístupnosti a uživatelského prostředí. Došlo zde k dalším úpravám, které vedou k usnadnění práce zrakově postiženým uživatelům. Prostřednictvím modernizované daňové informační schránky (DIS+), která prezentuje uživatelům tzv. On-line finanční úřad v modernizované technologii, bylo v roce 2022 učiněno 410 890 podání.

V aplikaci Výměna informací MPD – informace mezi státy EU na základě žádosti byly provedeny nutné úpravy v souvislosti s přijetím směrnice Rady 2021/514/EU – DAC7. Pro komunikaci se státy mimo EU byla vytvořena aplikace pro příjem a odesílání zpráv prostřednictvím zabezpečeného elektronického komunikačního kanálu OECD. Tuto aplikaci bude možné využít pro výměny informací s nečlenskými státy EU v oblasti nepřímých daní, mezinárodního zdanění, vymáhání a auditu.

Vzhledem ke stále většímu počtu přeshraničních transakcí dochází průběžně k aktualizaci aplikace VIES. Většina změn probíhá na straně EK, ale bylo nezbytné zapracovat přesahy do národních daňových systémů v oblasti mezinárodních nepřímých daní.

Dále byla zajišťována bezpečnost informačního systému proti kybernetickým útokům tak, aby byla plně zajištěna funkčnost systému a byla ochráněna osobní data před zneužitím. Do této kategorie změn patřilo i fyzické oddělení datových center, upgrade infrastruktury a operačního systému.

Informační technologie v celní správě

Celní a daňové informační systémy

V roce 2022 celní správa uskutečňovala práce na plánovaném rozvoji a provozu IT systémů dle požadavků unijní a české legislativy a dále byly zahájeny kroky k přípravě podkladů k veřejným zakázkám na pokračování smluvních vztahů v rámci IT systémů.

Bezpečnost informačního systému celní správy

Vlivem zhoršující se mezinárodní situace došlo ke zvýšené aktivitě kybernetických útoků na informační systémy veřejné správy, a proto byla v oblasti kybernetické bezpečnosti v uplynulém roce implementována celá řada opatření, např. navýšení kapacity nástroje LOGmanageru, jako centrálního úložiště bezpečnostních logů, rozšíření předmětu služby SOC se zaměřením na vyhodnocování bezpečnostních událostí a návrh na přijetí nezbytných opatření. Dále byly realizovány interní penetrační testy informačního systému. Byl navržen a po období testování nasazen do pilotního provozu, modul Řízení bezpečnostních incidentů, který zajišťuje řízení procesu zvládnutí kybernetických bezpečnostních událostí a incidentů ISCS. Bylo zahájeno testování nasazení multifaktorové autentizace při přihlašování k ISCS vzdáleným přístupem.

Na přelomu I. a II. čtvrtletí 2022 proběhl v oblasti kybernetické bezpečnosti audit a v souvislosti s ním byly aktualizovány příslušné směrnice. Dále bylo realizováno doplňkové praktické školení uživatelů informačních systémů v oblasti kybernetické bezpečnosti. Byly zahájeny přípravné práce na implementaci multifaktorové autentizace pro všechny uživatele ISCS za využití čipových karet. Koncem roku 2022 proběhl externí dozorový audit ISMS ve vztahu k normě ISO/IEC 27001 – Řízení bezpečnosti informací.

11. PERSONALISTIKA

Finanční správa

Schválený počet systemizovaných míst k 31. 12. 2022 činil 15 103 míst. Obsazenost systemizovaných míst byla 93,5 %, což znamená meziroční pokles o 0,9 p.b. oproti roku 2021. Rozhodujícím faktorem obsazenosti byla stejně jako v předešlém roce kromě přirozené fluktuace zaměstnanců také relativně velká neobsazenost míst ke konci roku, která byla způsobena i přípravou na další rušení 180 míst k 1. 1. 2023.

TABULKA Č. 26: STRUKTURA ZAMĚSTNANCŮ FINANČNÍ SPRÁVY PODLE ČINNOSTÍ

průměrný přepočtený počet zaměstnanců k 31. 12. příslušného roku

	2018	2019	2020	2021	2022
Zaměstnanci zajišťující daňové činnosti	14 356,3	14 116,3	14 086,9	14 094,5	13 500,7
Registrace a činnosti pro poplatníka	678,0	663,4	689,3	723,0	715,8
Vyměřování a placení daní	6 007,7	5 935,0	5 954,3	5 703,3	5 379,6
Kontrola, vyhledávání a další způsoby verifikace	3 256,2	3 185,3	3 232,3	3 439,8	3 273,8
Vymáhání dluhů a přidružené činnosti	1 028,0	1 007,7	996,7	985,6	966,7
Spory a odvolání	171,8	165,9	163,5	155,9	155,5
Další činnosti související s výběrem daní	1 702,2	1 681,1	1 577,2	1 611,8	1 554,9
Podpůrné činnosti související s výběrem daní (vnitřní administrativa, HR, IT atd.)	1 512,4	1 477,9	1 473,6	1 475,2	1 454,5
Zaměstnanci zajišťující nedaňové činnosti	1 183,7	1 115,7	890,2	601,5	578,3
Hlavní činnosti nedaňové (v tom zahrnuta také cenová kontrola, správa dotací, evidence tržeb)	1 059,0	987,2	797,1	538,6	516,0
Podpůrné činnosti nesouvisející s výběrem daní (vnitřní administrativa, HR, IT atd.)	124,7	128,5	93,1	63,0	62,3
CELKEM	15 540,3	15 232,0	14 977,1	14 696,0	14 079,0

Rozdíly v průměrném přepočteném počtu zaměstnanců k 31. 12. 2022 oproti roku 2021 vyplývají jednoznačně z celkového snížení počtu míst o 520. K rušení systemizovaných míst v průběhu roku 2022 docházelo v návaznosti na zrušení daně z nabytí nemovitých věcí, a to o 100 míst k 1. 1. 2022 a o dalších 300 míst k 1. 4. 2022. K 1. 7. 2022 došlo k dalšímu snížení počtu systemizovaných míst o 100, a to v souvislosti s legislativním pozastavením a předpokládaným zrušením elektronické evidence tržeb. Další rušení míst bylo navázáno na účinnost legislativní úpravy zákona o dani silniční a ve spojitosti s omezením daně silniční bylo rozhodnuto o zrušení dalších 200 systemizovaných míst, z toho 20 k 1. 10. 2022 a dalších 180 míst k 1. 1. 2023.

TABULKA Č. 27: STRUKTURA ZAMĚSTNANCŮ FINANČNÍ SPRÁVY

k 31. 12. příslušného roku

	2018	2019	2020	2021	2022
Evidenční stav	15 571	15 267	15 031	14 749	14 122
z toho: ženy	80,7 %	80,7 %	80,9 %	81,0 %	81,3 %
Obměna zaměstnanců					
nově přijatí	8,6 %	6,8 %	8,0 %	6,8 %	6,0 %
odchody	7,9 %	8,3 %	9,0 %	8,3 %	10,4 %
Vzdělání					
vysokoškolské	46,7 %	47,5 %	48,3 %	48,9 %	49,4 %
středoškolské	53,2 %	52,4 %	51,6 %	51,1 %	50,6 %
základní	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,0 %
Věková struktura ¹⁾					
méně než 25 let	1,1 %	0,8 %	0,8 %	0,7 %	0,6 %
25–34	11,8 %	11,2 %	10,8 %	10,0 %	8,6 %
35–44	24,1 %	22,0 %	20,8 %	19,8 %	18,7 %
45–54	36,2 %	37,0 %	37,6 %	37,8 %	38,2 %
55–64	25,2 %	27,0 %	27,8 %	29,3 %	31,3 %
65 a více	1,6 %	2,0 %	2,2 %	2,4 %	2,6 %
průměr	47,3	47,9	48,2	48,7	49,3
Zaměstnanci ve služebním a pracovním poměru ¹⁾					
méně než 5 let	24,8 %	23,0 %	22,3 %	20,1 %	16,8 %
5–9 let	12,1 %	13,2 %	15,7 %	17,3 %	19,3 %
10–19 let	27,8 %	28,0 %	24,7 %	22,5 %	23,0 %
více než 20 let	35,3 %	35,8 %	37,3 %	40,1 %	40,9 %
Počet systemizovaných míst	16 300	16 210	15 714	15 623	15 103
Průměrný měsíční plat v Kč	38 734	40 931	43 301	43 115	43 612

¹⁾ Struktura zaměstnanců dle ISORA.

Celní správa

Počet systemizovaných míst celní správy byl k 1. 1. 2022 celkem 5 899 míst. Po ukončení rozpočtového provizoria byl s účinností od 1. 4. 2022 snížen limit systemizovaných míst na 5 699, z toho v kategorii občanští zaměstnanci na 1 464 osob a v kategorii příslušníci bezpečnostních sborů na 4 235 osob.

TABULKA Č. 28: STRUKTURA ZAMĚSTNANCŮ CELNÍ SPRÁVY PODLE ČINNOSTÍ

průměrný přepočtený počet zaměstnanců k 31. 12. příslušného roku

	2018	2019	2020	2021	2022
Správa spotřebních daní	1 715,2	1 701,6	1 666,6	1 665,5	1 597,1
Registrace a činnosti pro poplatníka (včetně povolení)	56,3	59,2	58,0	58,0	55,6
Vyměřování a placení daní	228,7	230,5	225,8	225,6	216,3
Kontrola , vyhledávání a další způsoby verifikace (včetně zajišťování zboží)	438,0	403,5	395,1	394,8	378,6
Vymáhání dluhů a přidružené činnosti	32,8	38,6	37,8	37,8	36,2
Spory a odvolání (včetně správního trestání)	75,2	60,1	58,8	58,8	56,4
Další činnosti související s výběrem daní (včetně metodické činnosti)	321,3	309,5	303,1	302,9	290,5
Podpůrné činnosti související s výběrem daní (vnitřní administrativa, HR, IT atd.)	562,9	600,3	588,0	587,6	563,5
Správa cel	1 553,7	1 559,2	1 526,9	1 525,8	1 463,1
Registrace a činnosti pro celní subjekty, včetně povolení	52,0	56,2	55,1	55,1	52,8
Vyměřování a placení cla a daní	464,6	403,4	395,0	394,7	378,5
Kontrola , vyhledávání a další způsoby verifikace, včetně zajišťování zboží	270,4	248,7	243,6	243,4	233,4
Vymáhání dluhů a přidružené činnosti	12,8	24,9	24,4	24,4	23,4
Spory a odvolání , včetně správního trestání	43,1	33,9	33,2	33,2	31,8
Další činnosti související s výběrem cel a daní, včetně metodické činnosti	168,6	154,5	151,3	151,2	145,0
Podpůrné činnosti související s výběrem cel (vnitřní administrativa, HR, IT atd.)	542,2	637,5	624,3	623,8	598,2
Ostatní činnosti	2 387,1	2 364,3	2 315,5	2 313,7	2 218,8
Registrace a činnosti pro ostatní subjekty, včetně povolení	27,5	27,3	26,7	26,7	25,6
Placení poplatků a pokut , včetně pořizování předpisů dělené správy	75,6	83,5	81,8	81,7	78,3
Kontrola , vyhledávání, trestní prověřování a další způsoby verifikace, včetně zajišťování zboží	990,8	914,7	895,8	895,0	858,3
Vymáhání dluhů a přidružené činnosti	206,9	207,2	203,0	202,9	194,6
Spory a odvolání , včetně správního trestání	92,6	77,6	76,0	75,9	72,8
Další činnosti související s ostatními činnostmi, včetně metodické činnosti	298,3	281,6	275,8	275,6	264,3
Podpůrné činnosti související s ostatními činnostmi (vnitřní administrativa, HR, IT)	695,4	772,3	756,4	755,9	724,9
CELKEM	5 656,0	5 625,1	5 509,0	5 505,0	5 279,0

Obsazenost systematizovaných míst v roce 2022, která činila 91,4 %, byla ovlivněna vyšším odchodem zaměstnanců oproti zaměstnancům nově přijatým. Podstatný vliv na vyšší odchodovost má věková struktura zaměstnanců, kdy 18,6 % zaměstnanců je starší 55 let.

TABULKA Č. 29: STRUKTURA ZAMĚSTNANCŮ CELNÍ SPRÁVY

k 31. 12. příslušného roku

	2018	2019	2020	2021	2022
Evidenční stav	5 776	5 500	5 568	5 357	5 207
z toho ženy	35,3 %	37,0 %	37,5 %	39,1 %	40,3 %
Obměna zaměstnanců					
nově přijatí	7,6 %	5,4 %	5,8 %	6,2 %	5,0 %
odchody	5,5 %	10,4 %	4,4 %	9,8 %	7,7 %
Vzdělání					
vysokoškolské	41,5 %	41,9 %	42,7 %	43,2 %	44,6 %
středoškolské	57,8 %	57,3 %	56,5 %	56,0 %	55,1 %
základní	0,8 %	0,8 %	0,8 %	0,8 %	0,3 %
Věková struktura ¹⁾					
méně než 25 let	2,8 %	2,5 %	2,3 %	2,7 %	2,6 %
25–34 let	14,9 %	15,7 %	16,1 %	16,5 %	16,6 %
35–44 let	28,9 %	28,0 %	26,0 %	25,1 %	24,2 %
45–54 let	40,4 %	39,7 %	39,9 %	39,0 %	38,1 %
55–64 let	12,2 %	13,1 %	14,5 %	15,6 %	17,4 %
65 a více let	0,9 %	1,0 %	1,1 %	1,1 %	1,2 %
průměr	44,7	44,7	45,1	45,1	45,5
Zaměstnanci v pracovním a služebním poměru ¹⁾					
méně než 5 let	21,3 %	22,5 %	23,6 %	23,9 %	23,8 %
5–9 let	7,7 %	7,2 %	7,8 %	10,3 %	15,7 %
10–19 let	22,5 %	24,0 %	22,4 %	21,6 %	22,1 %
více než 20 let	48,6 %	46,3 %	46,2 %	44,2 %	38,4 %
Počet systemizovaných míst	6 303	6 154	5 899	5 899	5 699
Průměrný měsíční plat					
civilní zaměstnanec v Kč	33 096	33 417	35 345	35 600	36 771
celník v Kč	48 970	48 345	51 227	50 654	51 980

¹⁾ Struktura zaměstnanců dle ISORA.

12. HOSPODAŘENÍ

Finanční správa

Celkové příjmy finanční správy v roce 2022 činily 1 002 998,8 mil. Kč. Meziročně vzrostly o 136 993,7 mil. Kč (15,8 %). Z celkových příjmů představovaly daňové příjmy téměř 100,0 %. Z celkových uskutečněných výdajů ve výši 12 725,3 mil. Kč tvořily kapitálové výdaje celkem 731,8 mil. Kč a běžné výdaje 11 993,5 mil. Kč. Celkové výdaje FS se meziročně snížily o 460,9 mil. Kč (3,5 %). Pokles byl způsoben nižším čerpáním prostředků ve všech závazných ukazatelích rozpočtu. Vzrostly jen ostatní platby za provedenou práci, a to o 2,3 mil. Kč.

TABULKA Č. 30: HOSPODAŘENÍ FINANČNÍ SPRÁVY

k 31. 12. příslušného roku v mil. Kč

	2018	2019	2020	2021	2022
Příjmy celkem	853 785,0	907 004,8	850 769,3	866 005,1	1 002 998,8
z toho: Daňové příjmy celkem	853 267,7	906 583,0	850 560,9	865 771,2	1 002 783,9
v tom: Příjmy kapitoly 398 – VPS ¹⁾	853 223,9	906 562,5	850 524,1	865 768,3	1 002 752,6
Příjmy kapitoly 312 – MF	43,8	20,5	36,8	2,9	31,2
z toho: Nedaňové příjmy celkem kapitoly 312 – MF ²⁾	518,3	421,8	208,3	233,9	214,9
Výdaje celkem	12 096,6	12 652,6	13 499,4	13 186,2	12 725,3
z toho: Běžné výdaje celkem	11 695,4	12 197,0	12 531,9	12 255,5	11 993,5
v tom: Platy zaměstnanců celkem	7 217,9	7 559,6	7 802,7	7 648,7	7 499,4
Ostatní platby za provedenou práci celkem	4,9	9,0	60,5	13,2	15,5
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	2 453,6	2 562,3	2 638,1	2 580,5	2 524,7
Převod FKSP	144,3	153,4	156,8	153,0	150,0
v tom: Ostatní běžné výdaje celkem	1 874,7	1 912,7	1 873,8	1 860,1	1 803,9
v tom: výdaje na ICT	873,0	908,8	890,6	869,4	834,2
z toho: Kapitálové výdaje celkem	401,2	455,6	967,5	930,7	731,8
v tom: výdaje na ICT	265,6	376,2	807,4	846,4	700,1

¹⁾ Částky jsou uváděny před rozdělením daňových příjmů dle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ Nedaňové příjmy celkem kapitoly 312 – MF zahrnují i kapitálové příjmy a přijaté transfery.

Pokles výdajů na platy zaměstnanců byl v roce 2022 způsoben především snížením počtu zaměstnanců, a to i přes růst platových tarifů. Z důvodu snížení počtu systemizovaných míst musela FS z rozpočtu v roce 2022 zabezpečit prostředky pro 41 státních zaměstnanců, kteří byli zařazeni mimo výkon služby z organizačních důvodů dle § 62 zákona č. 234/2014 Sb., a to ve výši 80 % jejich přiznaného platu.

Celní správa

V roce 2022 dosáhly celkové příjmy celní správy výše 166 233,8 mil. Kč, což znamená meziroční nárůst o 1 457,2 mil. Kč (0,9 %). Nárůst celkových příjmů CS byl způsoben zejména zvýšením daňových příjmů o 958,6 mil. Kč (0,6 %).

TABULKA Č. 31: HOSPODAŘENÍ CELNÍ SPRÁVY

k 31. 12. příslušného roku v mil. Kč

	2018	2019	2020	2021	2022
Příjmy celkem	171 478,0	171 327,6	170 326,2	164 776,6	166 233,8
z toho: Daňové příjmy celkem	168 831,0	167 732,0	167 638,5	160 832,7	161 791,3
v tom: Příjmy kapitoly 398 – VPS ¹⁾	168 044,0	166 962,6	166 861,2	160 029,9	160 988,1
Příjmy kapitoly 312 – MF	787,0	769,4	777,3	802,7	803,2
z toho: Nedaňové příjmy celkem kapitoly 312 – MF ²⁾	2 647,0	3 595,6	2 687,7	3 943,9	4 442,5
Výdaje celkem	6 008,0	6 094,3	6 078,2	6 285,2	7 324,7
z toho: Běžné výdaje celkem	5 528,7	5 590,3	5 665,6	5 837,4	6 976,4
v tom: Platy zaměstnanců celkem	3 053,5	3 006,3	3 114,3	3 088,6	3 035,6
Ostatní platby za provedenou práci celkem	9,7	10,2	9,4	9,7	9,5
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	1 041,3	1 025,5	1 055,7	1 045,5	1 027,5
Převod FKSP	61,1	60,1	62,3	61,8	60,7
Sociální dávky celkem	519,8	681,9	667,9	782,9	879,9
v tom: Ostatní běžné výdaje celkem	843,3	806,3	755,9	849,0	1 963,2
v tom: výdaje na ICT	214,9	196,3	195,6	276,2	240,6
z toho: Kapitálové výdaje celkem	479,3	504,0	412,6	447,8	348,3
v tom: výdaje na ICT	194,1	227,3	221,2	214,0	188,1

¹⁾ Částky jsou uváděny před rozdělením daňových příjmů dle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ Nedaňové příjmy celkem kapitoly 312 – MF zahrnují i kapitálové příjmy a přijaté transfery.

Skutečné výdaje vykazují v porovnání s výsledky za rok 2021 nárůst o 1 039,5 mil. Kč. Výsledný rozdíl je zásadním způsobem ovlivněn specifickým výdajem v rámci ukazatele „ostatní běžné výdaje“ ve výši 1 170,8 mil. Kč na úhradu ztráty tradičních vlastních zdrojů z podhodnocených dovozů textilu a obuvi z ČLR v letech 2012–2019, a to na základě kontrolních akcí EK na tradiční vlastní zdroje a kontrolní akce Discount. Vzhledem ke skutečnosti, že ČR není s výsledky kontrolních akcí ztotožněna, bude stejně jako ostatní členské státy nadále usilovat o revizi závěrů objasněním celého procesu výpočtu ztráty tradičních vlastních zdrojů, včetně jasného definování pochybení ČR při určování celní hodnoty. Na zvýšeném čerpání běžných výdajů se dále podílely výdaje na sociální dávky, u kterých došlo k meziročnímu navýšení o 97,0 mil. Kč, zejména

v důsledku výše vyplacených výsluhových příspěvků a nemocenského. Nižší čerpání kapitálových výdajů v roce 2022 ovlivnilo skoro tříměsíční provizorium a přijetí úsporných opatření.

13. ZÁVĚR

První polovina roku 2022 byla poznamenána doznívající pandemií viru SARS–CoV–2 a následně událostmi souvisejícími s válečným konfliktem mezi Ruskem a Ukrajinou. Druhá polovina roku byla spjata zejména s předsednictvím ČR v Radě EU.

Ministerstvo financí spolu s finanční správou v prvním čtvrtletí roku 2022 nadále realizovalo opatření ke zmírnění dopadů pandemie vyplácením kompenzačního bonusu. V oblasti evidence tržeb došlo během roku 2022 k utlumení povinnosti evidovat tržby, v průběhu roku bylo daňovým poplatníkům umožněno evidovat tržby na bázi dobrovolnosti. K 31. 12. 2022 byl systém elektronické evidence tržeb bez náhrady zrušen zákonem č. 458/2022 Sb. I nadále budou pokračovat kroky k elektronizaci a digitalizaci státní správy. Dojde k dalšímu postupnému rozšiřování Portálu MOJE daně provozovaného finanční správou či hlavního komunikačního kanálu celní správy „cPortálu“.

V resortu Ministerstva financí došlo v průběhu roku ke snížení počtu systemizovaných míst jak ve FS, tak u CS na základě schválených systemizací. Snižování počtu systemizovaných míst bude pokračovat i v roce 2023.

Finanční správa bude i nadále naplňovat své priority vyplývající z jejích kompetencí a pokračovat v realizaci postupných kroků vedoucích k dalšímu rozvoji FS zdůrazňujícímu digitalizaci, vývoj a rozšíření elektronických služeb a komunikaci s veřejností. Mezi priority při správě daní se i nadále řadí efektivní výběr daní a vymáhání daňových nedoplatků.

I přesto, že byl systém elektronické evidence tržeb k 31. 12. 2022 bez náhrady zrušen, bude ze strany FS umožněno poplatníkům po celý rok 2023 nahlížet na údaje o zaslaných tržbách či žádat o detailní výpisy tržeb prostřednictvím aplikace Elektronická evidence tržeb, event. v případě potřeby požádat o vydání nových autentizačních údajů.

V průběhu roku 2023 bude FS v personální oblasti promítat změny v souvislosti s přijetím zákona č. 384/2022 Sb., který je účinný od 1. 1. 2023. Bude se jednat zejména o zavedení nových postupů v rámci výběrových řízení a obsazování systemizovaných služebních míst.

Celní správa se bude i nadále věnovat plnění standardních kompetencí. Mimo to se zaměří na naplňování cílů schválené strategie CS na období 2023–2026, a to především v oblastech využití funkčního potenciálu CS k efektivní správě, kontrole a regulaci v oblastech, které jsou pro fungování státu podstatné. V neposlední řadě hodlá CS nabídnout veřejnosti další zlepšování, spočívající například ve zjednodušení používání aplikace „cPortál“, prostřednictvím které dochází k zefektivnění komunikace s orgány státní správy.

SEZNAM GRAFŮ

Kapitola 3. Vybrané indikátory

Graf č. 1: Vývoj mezery výběru DPH

SEZNAM POUŽITÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Nařízení vlády č. 228/2022 Sb.,	kterým se mění nařízení vlády č. 361/2014 Sb., o stanovení dodání zboží nebo poskytnutí služby pro použití režimu přenesení daňové povinnosti, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 141/1961 Sb.,	o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 328/1991 Sb.,	o konkurzu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 586/1992 Sb.,	o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 353/2003 Sb.,	o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 182/2006 Sb.,	o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 40/2009 Sb.,	trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 280/2009 Sb.,	daňový řád, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 471/2011 Sb.,	o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 89/2012 Sb.,	občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 164/2013 Sb.,	o mezinárodní spolupráci při správě daní a o změně dalších souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 234/2014 Sb.,	o státní službě, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 364/2019 Sb.,	kterým se mění některé zákony v oblasti daní v souvislosti se zvyšováním příjmů veřejných rozpočtů
Zákon č. 218/2000 Sb.,	o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 540/2020 Sb.,	kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony v souvislosti s paušální daní, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 609/2020 Sb.,	kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 39/2021 Sb.,	kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 95/2021 Sb.,	o kompenzačním bonusu pro rok 2021
Zákon č. 285/2021 Sb.,	kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 371/2021 Sb.,	kterým se mění zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 519/2021 Sb.,	o kompenzačním bonusu pro rok 2022
Zákon č. 93/2022 Sb.,	kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 142/2022 Sb.,	kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 344/2022 Sb.,	kterým se mění zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022
Zákon č. 373/2022 Sb.,	kterým se mění zákon č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní a o změně dalších souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
Zákon č. 383/2022 Sb.,	kterým se mění některé zákony v oblasti zahraničního obchodu s citlivým materiálem v souvislosti s digitalizací veřejné správy
Zákon č. 458/2022 Sb.,	kterým se zrušuje zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů, a mění a zrušují další související právní předpisy

SEZNAM TABULEK

Kapitola 2. Výnos daní a cel

Tabulka č. 1: Inkaso daní a cel

Kapitola 3. Vybrané indikátory

Tabulka č. 2: Vybrané indikátory činnosti finanční správy

Tabulka č. 3: Vybrané indikátory činnosti celní správy

Kapitola 4. Vývoj daňových subjektů a účtů

Tabulka č. 4: Specifické ukazatele počtu daňových subjektů

Tabulka č. 5: Počet účtů podle jednotlivých daní

Kapitola 5. Kontrolní činnost

Tabulka č. 6: Postup k odstranění pochybností, daňová kontrola a ostatní kontrolní úkony

Tabulka č. 7: Celkový počet a objem uplatněných nadměrných odpočtů na dani z přidané hodnoty

Tabulka č. 8: Celkový počet případů a výše úroků hrazených správcem daně ve vztahu k dani z přidané hodnoty

Tabulka č. 9: Vybrané ostatní kontrolní činnosti

Tabulka č. 10: Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně

Tabulka č. 11: Podněty předané orgány finanční správy orgánům činným v trestním řízení

Tabulka č. 12: Výsledky činnosti pověřeného celního orgánu v trestním řízení

Kapitola 6. Daňové a celní nedoplatky

Tabulka č. 13: Daňové a celní nedoplatky, včetně počtu aktivních subjektů s nedoplatky

Tabulka č. 14: Daňové a celní nedoplatky odepsané nebo zaniklé dle důvodu

Tabulka č. 15: Zajištění a zástavní právo

Tabulka č. 16: Daňové nedoplatky vymáhané a vymožené

Kapitola 7. Daňové a celní úlevy

Tabulka č. 17: Daňové úlevy – posečkaná daň

Tabulka č. 18: Poskytnuté úlevy – posečkání a prominutí

Kapitola 8. Opravné prostředky

Tabulka č. 19: Řádné opravné prostředky podle druhu příjmu a výsledku řízení – finanční správa

Tabulka č. 20: Řádné opravné prostředky podle druhu příjmu a výsledku řízení – celní správa

Tabulka č. 21: Přehled o opravných a dozorcích prostředcích (včetně soudního přezkumu) proti rozhodnutím o stanovení daně na základě daňové kontroly

Kapitola 9. Mezinárodní spolupráce

Tabulka č. 22: Mezinárodní výměna informací v oblasti přímých daní

Tabulka č. 23: Mezinárodní pomoc při vymáhání

Tabulka č. 24: Mezinárodní spolupráce při správě daně z přidané hodnoty

Tabulka č. 25: Mezinárodní spolupráce v oblasti spotřebních daní

Kapitola 11. Personalistika

Tabulka č. 26: Struktura zaměstnanců finanční správy podle činností

Tabulka č. 27: Struktura zaměstnanců finanční správy

Tabulka č. 28: Struktura zaměstnanců celní správy podle činností

Tabulka č. 29: Struktura zaměstnanců celní správy

Kapitola 12. Hospodaření

Tabulka č. 30: Hospodaření finanční správy

Tabulka č. 31: Hospodaření celní správy

SEZNAM ZKRATEK

ADIS	Automatizovaný daňový informační systém
CbCR	Automatická výměna informací ve vztahu k nadnárodním společnostem – Zpráva podle zemí (Country by Country Reporting)
Celní správa, CS	Celní správa České republiky
CITES	Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora)
cPortál	Aplikace Celní správy České republiky sloužící ke komunikaci s veřejností
CÚ	Celní úřad
CUWP	Pracovní skupina pro celní unii (Customs Union Working Party)
ČR	Česká republika
DAC6	Automatická výměna informací o přeshraničním uspořádání
DAC7	Automatická výměna informací pro provozovatele platform
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
DŘ	Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů
DS	Daňový subjekt
ECWP	Pracovní skupina se zaměřením na vývoj Elektronického systému pro evidenci a sledování doprav vybraných výrobků (Excise Computerisation Working Party)
EK	Evropská komise
EMCS	Elektronický systém pro evidenci a sledování doprav vybraných výrobků (Excise Movement and Control System)
ET DATANA	Expertní tým zpracovávající návrh analýzy dat z automatické výměny informací (Expert Team for Data Analysis Tool)
EU	Evropská unie
EU AIAC Community	Pracovní skupina pro pokročilou mezinárodní správní spolupráci (Advanced International Administrative Cooperation Community)
Europol	Agentura Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (European Union Agency for Law Enforcement Cooperation)
Finanční správa, FS	Finanční správa České republiky
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
FÚ	Finanční úřad
GATCA	Automatická výměna informací o finančních účtech (Global Account Tax Compliance Act)
GFŘ	Generální finanční ředitelství
HDP	Hrubý domácí produkt
HR	Lidské zdroje (Human Resources)
ICT	Informační a komunikační technologie

IOTA	Evropská organizace daňových správ (Intra-European Organisation of Tax Administration)
ISCS	Informační systém Celní správy České republiky
ISMS	Systém řízení bezpečnosti (Information Security Management System)
ISORA	Mezinárodní komparace správy daní a cel (International Survey on Revenue Administration)
IT	Informační technologie
LEWP – C	Pracovní skupina pro prosazování práva – oblast cel (Law Enforcement Working Party Customs)
MF	Ministerstvo financí České republiky
MOSS	Zvláštní režim jednoho správního místa (Mini One Stop Shop)
MPD	Mezinárodní přímé daně
nDIS	Nový Daňový informační systém
OČŘŘ	Orgány činné v trestním řízení
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development)
OLAF	Evropský úřad pro boj proti podvodům (European Anti-Fraud Office)
OPDP	Opravné a dozorčí prostředky
OSS	Zvláštní režim jednoho správního místa (One Stop Shop)
POP	Postup k odstranění pochybností
Rulings	Automatická výměna informací o předběžných daňových rozhodnutích s přeshraničním prvkem (Cross-border Tax Rulings)
SPD	Spotřební daně
TČ	Trestný čin
TrŘ	Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
TrZ	Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
VIES	Systém výměny informací o dani z přidané hodnoty (VAT Information Exchange System)
VPS	Všeobecná pokladní správa
VV	Vybrané výrobky (minerální oleje, líh, pivo, víno, meziprodukty a tabákové výrobky)
WCO	Světová celní organizace (World Customs Organization)
ZDP	Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
ZKB	Zákony o kompenzačním bonusu
ZRP	Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů

Název publikace: Zpráva o činnosti Finanční správy ČR a Celní správy ČR za rok 2022

Autor: Ministerstvo financí ČR

Vydavatel: Ministerstvo financí ČR

Grafický návrh a sazba: Ministerstvo financí ČR

Vydání: první

Vydáno: 7/2023

Neprodejné

© Ministerstvo financí ČR

ISBN 978-80-7586-065-1 (on-line)